

ANTİ

Haftalık Dergi • 1 Ağustos 1967 • Sayı: 31 • 125 Kuruş

Ayasofya'da
SKANDAL

TÜSTAV

HAFTANIN NOTLARI

24 temmuz

Hilâfet istiyorlar

■ Hizb-İttihadî Tahrîr isimli gizli cemiyet, Ankara'nın bazı semtlerinde, Türkiye'de hilâfetin ihyasını isteyen bildiriler dağıttı. Bildiride, ormançlar, petrol ve diğer madenlerle ilgili şer'i hükümler nakledildikten sonra sosyalist ve liberal düzenlerin «küfür nizamı» olduğu ileri sürülenek Türkiye'de hilâfet düzenini kurulması istenmektedir. Gericiliğin büyük cür'eti, muhakkak ki, hükümet sorumlularının, oy endisesiyle gerillerin sırtlarını sıvazlayan tutumlarından ileri gelmektedir. Bu tutumda bir İktidar başta oldukça, Türkiye'de gerici faaliyet artacaktır.

Kara bayram

■ İşbirlikçi Türk-İş, işçinin grev hakkını kısıtlayan ve işverene lokavt hakkını tanıyan 275 sayılı kanunun yürürlüğe girişinin yıldönümünü «İşçi Bayramı» olarak kutladı. Gerçek sendikacılardan katılmadığı bu bayram törenleri sırasında Manisa Belediyesi tarafından hakları verilmemişti için 930 kilometre yol yüzüren temizlik işçileri Ankara'ya girerek kutlanan kanunların Türk işçisine ne getirdiğini ortaya koydular. Manisa'lı işçiler ayrıca AP genel Merkezi'nin önlüğünde «anayasa» asılmış minyatür bir idam sehpası bırakılar ve caddeye «AP, temizlik işçileri siz unutmayacak» yazdılar.

Fransa Cumhurbaşkanı de Gaulle'ün Kanada seyahati diplomatik bir skandal sonucunda. De Gaulle'ün Quebec'teki Fransızları merkezi yönetimle karşı kuşkurtur şekilde konuşması üzerine Başbakan Pearson bir demeç vererek misafir cumhurbaşkanını suçlamıştır. Bu suçlama karşısında De Gaulle, Kanada seyahatini yarıda keserek Fransa'ya dönmek zorunda kalmıştır.

25 temmuz

Üniversite skandalı

■ Dört üniversitenin rektörleri ortak bir bildiri yayımlayarak «Hacettepe Üniversitesi»nin kuruluş şekline karşı olduklarını açıkladılar. İstanbul, Ankara ve Ege Üniversiteleriyle İstanbul Teknik Üniversitesi'nin yayınladığı bildiride, Hacettepe Üniversitesi'nin kuruluşuna ait kanun tasarısunun, hukuk ve ahlâk kurallarına aykırı şekilde değiştirildiği, bunun gelecek kuşak için makbul bir örnek olmadığı, Manunda mevcut hükümlerin demokratik anlayışla ve üniversite muhtariyetiyle bağdaşmadığı belirtilmektedir.

Divitçioğlu olayı

■ Üniversiteler arası çekişme sürüp giderken İstanbul Üniversitesi'nin içinde de, sol eğilimli öğretim üyelerine karşı baskı ve yıldırmaya politikası gün geçtikçe şiddetlenmektedir. Son olarak, İktisat Fakültesi öğretim üyelerinden Doçent Dr. Sencer Divitçioğlu'nun profesörlüğe yükselmesi, kendi fakültesinden profesörler kurulu tarafından kabul edildiği halde, Üniversite Senatosu tarafından eiddi bir gerekçe göstermeden reddedildi. Bilindiği gibi, bir süre önce de yine İktisat Fakültesi öğretim üyelerinden arkadaşımız İdris Küçükömer'in profesörlüğe yükselmesi, profesörler kurulu tarafından lehiste kararname rağmen, üniversite Senatosu tarafından aynı şekilde reddedilmiştir.

26 temmuz

Sosyalizme açık

■ Anayasa Mahkemesi'nin TİP tarafından açılan 141 ve 142. maddelerle ilgili kararının gereklisi, Resmi Gazete'de yayınlandı. Bilindiği gibi kararda anayasamız sosyalizme açık olduğu, aneak sosyalizmin, anayasamız gösterdiği şekilde ve ölçüler içerisinde gerçekleştirilebileceği ve 141. ile 142. maddelerin kapsamına girmeyeceği açıklanmaktadır. Anayasa mahkemesinin gereklisi kararı üzerine arkadaşımız Doçent Çetin Özük'in incelemesini gelecek sayıda ANT okuyucularına sunacağız.

Fikir kulübü basıldı

■ İktidarın, sosyalist gençlik kuruluşlarına karşı terör hareketi devam ediyor. Sükan'ın polisleri Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyalist Fikir Kulübü'ne bir baskın yaparak bütün kitaplara ve evraka elköydür. Polisler, bununla da yetinmeyecek kulüp üyelerinin evlerini de bastılar. Sosyalist Fikir Kulübü bunun üzerine bir bildiri yayınlayarak olayı şiddetle protesto etti. Öte taraftan, Trabzon'da Çetin Altan'ın doku-nulmazlığının kaldırılmasını protesto etmek üzere bildiri dağıtan gençlik kuruluşları temsilcilerine de polis müdahale etti. Bunun üzerine gençlerle polisler arasında çatışmalar oldu. Bazı öğrenciler Emniyet Müdürlüğü'ne götürüllererek ifadeleri alındı.

27 temmuz

Suçlu kim?

■ Kurulmuş bir firmaya, 49 yıl yetecek kadar porselen ithal imkânı verilmek suretiyle yapılan yolsuzluk, İktidar partisinin parlamento gruplarında görüşüldürken,

TÜRKEL

suç ortada olduğu halde, bakanlar kabahatini birbirlerinin üzerine atmaktır. Ancak, bu arada, Ticaret Bakanı, küçülmenseyeeek bazı önemli noktaları itiraf etmek zorunda kaldı. Ticaret Bakanı Türk'le göre, Yabancı Sermayeyi Teşvik Komitesi «kurulmadığı halde tercihe hatası yüzünden kurulmuş gibi gösterilen» bir şirkete sermaye izni vermiştir. Ayrıca, Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'ndaki bazı boşluklar yüzünden sekli-hatalar yapılmıştır. Ama, turizm alanında aynı sermaye ithali zorunluluğu hiç yokken böyle bir taleple gelen firma hakkında niacin soruşturma yapılmadığını bakanın açıklayamaması, yolsuzluğu açık olarak ortaya koymaktadır.

Yeni felaket

■ Adapazarı'daki deprem felaketinin acısı geçmeden Anadolu'nun doğu bölgesi yeni bir deprem felaketine sahne oldu. Doğu illerinde büyük hasar yapan depremde 109 kişi öldü, 122 kişi ise ağır şekilde yaralandı. Depremin büyük tahribatı, özellikle Pülümür ve Tercan çevresinde görüldü. Her yıl Türkiye'de tekrarlanan depremler şu gerçek ortaya koymustur: Türkiye bir deprem bölgesidir ve meskenlerin yapımının depremlere muhavemet edebilecek şekilde olması gerekmektedir. Aksi halde, bu gibi felaketlerin her yıl tekrarlanması maddi kadardır. Bu felaketlerin acısını sahipsiz Anadolu halkı çekecektir.

Amerika iç savaşa sürüklendi

“Hareket eden her hedefe ateş edin. Karşınıza kim çıkarsa, öldürme bahasına bile olsa, sormadan vurun...” Geçen hafta Detroit'teki zenci - beyaz çatışmaları sırasında, Amerikan paraşütü birlikleri komutanı tarafından verilmiştir. Beyazlarla eşit vatandaşlık haklarına sahip olabilmek için fili mücadeleye giren zencilerin isyan hareketi halen Detroit, Toledo, Şikago, New York, Saginaw, Cleveland, Rochester şehirlerine yayılmıştır. Çatışmaların ağırlık merkezini tesis eden Detroit'te 33 kişi ölmüş, yüzlerce kişi yaralanmış ve binlerce zenci tutuklanmıştır. (Amerika'daki zenci - beyaz çatışması üzerine Fethi Naci'nin yazısı 7. sayfamızdadır.)

28

temmuz

29

temmuz

30

temmuz

2 yolsuzluk daha

Porselen yolsuzluğundan sonra iki yolsuzluk daha AP Grup Başkanlığı'na akseliyor. Ekmel Çetiner'in iddiasına göre, «Zonguldak Ereğli Kömür İşletmeleri Müessesi'nde boru, kalay, bakır tel ve katran yolsuzluğu yapılmış ve sayılık olaya el koymuş bulunuyor.» Çetiner, bu konuda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'nın açıklama yapmasını istemektedir. Öte yandan, 1962 mahsullü tütülerden 4 Milyon dolarlık kısmını turistik esya ithali için Turizm Bakanlığı'na tahsis edildiği, bunun yüzde 60'ının da porselen ve züccaciye ithali için kullanılmışını sağlamak üzere Turizm Komisyonu'na baskında bulunulduğu, Kütahya Senatörü Orhan Açıca tarafından ileri sürülerken Turizm Bakanı Kürşad açıklamada bulunmaya çağrıldı.

Geçmiş olsun

Dünyaca tanınmış yazarlarımızdan Orhan Kemal bir kalb rahatsızlığı geçirerek Cerrahpaşa Hastanesi'nde tedavi altına alınmıştır. Dergimiz yazarlarından Kemal Sülker de, kalb rahatsızlığından dolayı Samatya Hastanesi'nde tedavi edilmektedir. Her iki yazar da «geçmiş olsun» der, tez ifalar dileriz.

BÜYÜKLERE ALFABE**OKU ALTAN OKU
YAZ ALTAN YAZ
BÜYÜK ADAM OLI!****Arap boykotu**

Irak Hükümeti, evvelce İngiliz ve Amerikan şirketlerine verilmiş siparişlerin iptal olduğunu, bu siparişlerin Fransa ve Doğu Almanya'dan karşılanacağını açıkladı. Bahreyn ve İran dışında hiçbir Ortadoğu ülkesinin batıya petrol ihrac etmediği, Süveyş Kanalı'nın da hâlâ kapalı olduğu dikkate alınrsa, Batı Bloku'nu telâşlandıran enflasyon tehlikesinin her geçen gün daha da büyüyeceği anlaşılmaktır. Maliyeti yükselen akaryakıt, fabrika maliyetini de yükselttiğinden batı mallarının dış pazarlarda rekabet imkânları da azalmaktadır.

Grevler

Yeni Tez Büro İş Sendikası'nın Fruko-Pepsi Cola Fabrikası'nda giriştiği grev hayatı devam ediyor. Baştan beri çalışmak taraftarı olan bir kısım şoför muavinlerinin de greve katılması üzerine şirket büyük telaş kapıldı. Saveunum grevi önlemek için yaptığı müdahaleler, mahkeme kararyla durduruldu. Dilson Otell'nde Turizm İş Sendikası'nın yaptığı grev başarıyla sonuçlandı ve işçilerle asgari 450 Lira ücret, yüzde 15-20 zam ve çeşitli sosyal yardımlar sağlandı.

**OKU ALTAN OKU
YAZ ALTAN YAZ
BÜYÜK ADAM OLI!****Gençler toplandı**

Oniki gençlik kuruluşunun başkanları ve yöneticileri iktidarın gençlik kuruluşlarına yaptığı baskuları görüşmek üzere Ankara'da toplandı. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği'nin çağrısına uyularak yapılan toplantıda TMGT Başkanı Alp Kur'an "Bu toplantının amacı, Türkiye'de Türkiye'ci güçlerin, Türkiye'ye karşı olanlarla ve özellikle yabancı şirketlerle nasi mücadele etmeleri gerekliliğinin tesbitidir. İlerici gençlik teşekkülerinin amacı, Türk Ulusu'nun tam bağımsız hale getirilmesi, emperyalizmin kancası altına düşmekten korunmasıdır." dedi.

Özel sektör

Hükümet - özel sektör temsilcileri toplantısında Sanayi Bakanı Mehmet Turgut solculara şiddetle hücum ederek özel sektör temsilcilerinden "nizami yıkım isteyenlerin silahlarını ellerinden alacak tedbirlerin bulunmasını" istedi. Turgut, ayrıca, özel sektörde garantiler vererek, özellikle Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın uygulanmasına alt kanun yürürlüğe girdikten sonra özel sektör eliyle kalkınmanın hızlanacağını söyledi.

HAFTANIN YÖRÜĞÜ**DOĞAN ÖZGÜDEN****BUNLAR MI MİLLİYETÇİ?****Ö**

YLE olaylar vardır ki, bir iktidarin o ülkeyi yönetmeye, o ülkenin insanlarını temsil etmeye ne kadar ehil oldukları, mihenk taşına vurulmuşçasına, açıkça ortaya koyar. Bir iktidar, milliyetçilikten mi, hay-siyetli dış politikadan mı söz ediyor, bırakın cumhurbaşkanını, başbakanı; en küçük hariciye memuruna kadar bu ülkeyi temsil eden herkesin milliyetçiliğin ve hay-siyetli davranışın asgari gereklerini yerine getirmesi şarttır. Türkiye gerekten milliyetçi ve hay-siyetli bir dış politikayı, ulusal kurtuluş savaşından sonra Atatürk yonetimi süresince tâviz vermeden yürütmüştür. Ancak no-zaman ki Missouri Zırhlısı İstanbul önderinde demirlemisti, ondan sonra Türkiye'de milliyetçi ve hay-siyetli bir dış politikadan söz etmek imkânı kalmamıştır. Savaş sonrası ekonomik güçlükleri içinde "Amerikan doları sızdırma" hesabıyla Texas'ta Amerikan çavuşlarına Türk Albaylarından daha fazla itibar gösterilmiş, giderek Türkiye ekonomik, siyasi, kültürel ve askeri bakımından tam bir Amerikan kontrolü altına sokulmuştur. Kısacası, alnanan çok fazla verilmiştir.

G

EREK karşılaşış şekli, gerekse ilerde bu milletin başına örecegi çoraplar bakımından, Papa 6. Paul'un Türkiye'ye yaptığı ziyaretin, yirmi yıl önce Missouri Zırhlısı'nın yaptığı ziyaretten hiçbir farkı yoktur. Türkiye yine ekonomik güçlükler içindedir. Batı kapitalizmiyle şartlandılmış ekonomi, sanayili geliştirerek kalkınmaya imkân vermediğinden bütün umutlar turizme bağlı olmuştur. Türkiye'ye turist akımı sağlayacak diye bütün protokol kuralları çögnenerek Türkiye Cumhurbaşkanı, Papa'nın ayagına götürülmüş. Türkiye için bir fitne ve fesat ocağı olarak çalıştığı bilinen Fener Patrikhanesi'ne prestij kazandırılarak Türk Hükümetinin bu kılıç üzerinde herhangi bir tasarrufa bulunması imkânsız kılınmıştır. Daha önemli, her adımı planlı attığında asla şüphe olmayan 6. Paul, müslüman Türkler için bir onur konusu olan Ayasofya'da dua ederek Türkiye'de Türkler'e en ağır hakareti yapmıştır. Ve bütün bunlar, bizim devlet ricalının gözleri önünde olmuştu.

D

ENİLECEKTİR ki, "bir skandal meydana vermek için bunlara göz yumulmuştur". Hayır, göz yumulamaz. Skandalı yaratan Papa'nın ta kendisidir. Gegen hafta Kanada'yı ziyaret eden Fransa Cumhurbaşkanı de Gaulle de Quebec'e misafirlik ölçülerini aşip Kanada'nın işçilerine burnunu sokarak Quebec'lileri merkezi yönetimle karşı kıskırtnıca Başkan Pearson hiç tereddüt etmeden bir bildiri yayımlayarak misafir cumhurbaşkanını angaçmış ve Kanada'yı terketmek zorunda bırakmıştır. Milliyetçilik budur.. Hay-siyetli dış politika budur.. Ama bizimkiler, iç bes kuruşuk döviz gelecek diye her türlü hakareti yutmağa, Türkiye'nin kapularını din emperyalizmine açarak kapitülasyon mahiyetinde imtiyazlar vermeye, bagımızdaki fesat ocağının güçlenmesine göz yummaya çoktan hazırlırlar. Çünkü günü gün etmekten başka bir şey düşünmeyen eyyamperestlerdir bunlar! Sonra da "Milliyetçilik" tafası satarak, dinde imanlı dem vurarak halkın oyunu istismar eder, gerçek milliyetçileri zindanlarda süründürürler! Halktan topladıkları paralarla McCarthy müsveddelerini besleyerek gerçek milliyetçilerin üzerine saldırırlar. Artık halk, kimin milliyetçi, kimin satılmış olduğunu gayet iyi anlamaktadır. Memleketi Amerika'dan sonra din emperyalizmine de peşkeş eden, Ayasofya'da millete hakaret edilmesine göz yumanlar bu memleketle başboş bırakılmayacaktır.

**DIŞİŞLERİ BAKANI
ÇAĞLAYANGİL
PAPA İLE
(İki cami
arasında binamaz!)**

**FETHİ TEVETOĞLU
(Yerli Mc Carthy)**

Terör yolculuğundaki iktidar
şimdi de Vatikan'ın din emper-
yalizmine Türkiye'nin kapıla-
rını açtı...

MC CARTHY'CİLİK VE AYASOFYA SKANDALI

IKTİDAR geçen hafta da devrimci güçleri sindirmek için yeni tertipler peginde koşarken, İstanbul'da patlak veren bir "Ayasofya Skandalı", Demirel ekibinin nasıl bir zemin üzerinde oturduğunu, değil anayasa kuvvetlerini dize getirmek, henüz kendi kitlesi içinde bir birlik saglayacak glice ve dürüstlige sahip bulunmadığını ortaya koymustur.

Çetin Altan'ın altı dosyasından sadece birini görüşerek kara bağlayan AP-GP ittifakı, nedense diğer dosyalara el atamamış, yaz suçlığının verdiği rehaveti de bahane ederek kazan-

ayına kadar üç ayhık bir tatil girmiştir.

Çetin Altan'ın diğer dosyalarının görüşülememiş olmasının asıl sebebi, anayasa ve hukuk kuralları ayaklar altına alnarak verilen ilk karara kamuoyunun şiddetli tepki göstermiş olması ve karar aleyhine Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmuş olmasıdır.

Çetin Altan'ın geçen hafta Anayasa Mahkemesi'ne verdiği dava dileğesinde, dokunulmazlık kaldırma kararının anayasa ve meclis içtilizliğine aykırılığı söyle tesbit edilmiştir:

1. Karma komisyon ve ihzari komisyon görevini kanuni süre olan bir ay içinde yapmamıştır.

2. Karma komisyon, anayasaya uygun olarak kurulmamıştır. Anayasaya göre komisyonlar parti gruplarının meclisteki kuvvet oramna göre teşkil edilir ve meclise seçilir. Oysa komisyon daki GP'li üyeleri, meclise seçilmemiştir.

3. İhzari komisyon üyeleri, içtilizük hükümlerine uyularak tedarik edilmemiştir.

4. İhzari komisyon savunma olmadan kararını vermiştir.

5. Savunma nazara alınarak suç konusu yazılarında ileri sürülen fikir ve düşüncelerle mecliste ileri sürülen fikir ve düşünceler arasında bir benzerlik olup olmadığını aramak gereklidir.

Çetin Altan'ın müracaatından sonra TİP Lideri Aybar ile TİP Milletvekili Behice Boran da Anayasa Mahkemesine müracaat ederek kararın iptali istemislerdir.

Yaz ortasında izinli üyelerini de geri çağırın Anayasa Mahkemesi, davayı derhal ele alarak incelemege başlamıştır. AP-GP ittifakının korkusu, Anayasa

Mahkemesi'nin kararı iptal etmesi ihtimalinin kuvvetli olmasındandır.

Nitekim bu endişe ile AP milletvekilleri gerek konuşmalarda, gerekse yazlarında, "Biz

**ÇETİN
ALTAN
(Söz
adaletin)**

Gelecek olsun!

CETİN Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılması olayı Türkiye burcuvasının tarihinde sayılı nüshalarından ve önemli cami duvarlarından biridir. Bu sakar adam, Süleyman iktidarnın düşे kalka izlediği kanumiliktan büsbütün çelipli, açık şiddet yoluna sokmaktadır. Ne var ki, iftar topu patlığında, sade topun fitili atesleyen değil, bütün cemaat oruç açar. Ve ateş yiyen kivilem saçar...

Dönlümek aksamın ufkundasın, diyor millet,
Bu son fasıldı, Süleyman, ne halt edersen et!

Pekli ama, devlet meyvoğosunun kapıları vurguna forma edilsin diye sabırsızlanan eski kodamanları, yeni azmanları şıradıye dek bir leri - bir geri, ayaıyla oyalayan başkantaları - ya oldu ki birden, böyle kantardan topunu kaçırıverdi? Çetin'in kuşuya oynamak, ya da aylamak istediği üç fas ne? Yetkililer Kanunu, bir; Kıbrıs, ikinci; Sof muhalefeti posturmak, üç. Ve her taşın altında olduğu gibi, bu taşların altında da Amerika'yı arayacağz tabii... Yalnız Çetin'e karşı yönelik hissunda bu erostopoliuklarla da açıklanamayan bir kökürlük, bir gözükarakh var.

Andersen'in masalı bilirsiniz: Hani Kiral bilmem-hangi alay için eşi menendi bulunmaz bir kaftan diktimek istemiş kendine. Çığırınlar çıkartmış dört bir yana. Sonunda, allem kalleml, iki madrabaz sıparışı kapmış. Çuvalla altını, arpularla atlası sırmayı sırtlayıp sarayın bir bölgüne kapanmışlar. Alay günü geldikte, Kiralın yanına buyur edilmişler. Kaftan maftan yok ortada. Önce bir güzel soymuşlar ha-

mettili. Söyle yakışır, böyle yakışır diye, giydirmişler nâmevet kaftan. Kiral da, «Ben görmüyorum ama, bu kadar övgüye göre, ezziz bir kattan olsa gerek» diye kasıldıka kasılmış. Mabeyineller de önce afallamışlar, ama Kiralın kasıntısını görünce, melek icabı, piyasa girişmişler. Kiral memmün hayatından... Alay yola düzülmüş. İki keçe dizili halk, hayratlıca Kiral seyre dalmış. Kiral önde, kabak kafası, davul gibi karnı, sarkık memeleri, pörstümüş hayaları, çarpık bacaklılarıyla pür azamet yürüyor... Tam o sırada kalabalığın arasından cinçekici bir çocuk, «Krala bak, çıplak dolasıyor!» diye haykırın. Bozulvermiş büyüğ, bir kahkahadır kopmuş, darmadağın olmuş alay...

Çetin, işte, bu cinçekici çocuktur ilkin. Burcuvasının çiplaklığı haykırırkırdı yüzüne. Üstündeki yalan kaftanlar sıyrılvirince, halk burcuvasının haramzâdeliği, hokosmuşluğunun, hıyanetini görürverdi. Ondan böyle ölümüne kızıyorlar Çetin'e.

De Gaulle'e sormuşlar: «Niye bu Sartre'in dersini vermiyorsunuz, baksanız, zehirliyor ortağı?» demişler. De Gaulle de, «Rahat bırakın onu,» demiş, «Sartre da Fransadır.» Ne de olsa miliyetçiliği var de Gaulle'lin...

Çetin, Taksim mitinginde, «Bu memleket tekin değildir,» demişti. Tekindir, değildir, o ayrı mesele, ama şu var ki, bu memleket artık biraz da Çetin'dir.

Uzatmayan sözü, Süleyman Bey'e geçmiş, Çetin Altan'a gelecek olsun!...

Can YÜCEL

vazifemizi yaptıktı, komünisti susturmak için gerekli kararı verdik. Anayasa Mahkemesi bu kararı bozarsa, biz ne yapalım...» demektedirler.

AP'liler bu beyanlarıyla, bir yanında fanatik seçmenler nazarında zevahiri kurtarmağa çalışmaktadır, bir yanında da, Anayasa Mahkemesi karar aleyhinde hüküm verirse, anayasa müsbeselerinin AP'ye icraat imkânı tamadığı propagandasını yaparak anayasanın değiştirilmemiş için kendilerine yetki verilmesi-

ni sağlamak üzere zemin hazırlamaktadır.

Cetin Altan olayına kamuoyunda gösterilen tepkiler de, iktidarı bilyik bir hırgınlığa sürüklüyor. Sükür'in polisleri derhal faaliyete geçerek Trabzon'da ve Ankara'da Cetin Altan için bildiri dağıtan gençler yakapaya karakollara sürüklendi.

Meclis'in tatile girmesine yakın Millet Meclisi'nde görüşülen

politika sayfamızda bulacağınız)

Hele, Ayasofya Müzesi'ni ziyaret ederken Papa'nın, Dışişleri Bakanı Çağlayan'ın gözleri önünde, yere diz çökerek dua etmesi, büyük bir skandal, Türk Milleti'ne karşı tarihte eşi ender görülmüş hakaret olmuştur. Bu skandal, bazı mukaddesatçı gençlerin Ayasofya'da namaz kılınması skandal izlemiştir. Böylece, bir yandan Vatikan'ın din emperyalizmine Türkiye'nin kapıları açılırken, bir yandan da Ayasofya'yı slogan olarak kullanan yerli din İstismarcılarına yeni bir fırsat verilmiştir.

Bütün bunlar Türkiye'ye turist çekme gereğiyle yapılmıştır. Oysaki, Papa'nın seyahatini izlemek için gelen yabancı gazetecilere Türkiye'de çıkartılan güçlüler yüzünden hesaplar daha başta tersine dönmüş, Türkiye aleyhine yayınlar yapulmasına sebebiyet verilmiştir. Üstelik, bu yabancı gazetecilere Türkiye'yi tanıtım için düzenlenen briefingde bir yabancı petrol şirketine bol bol kendini reklâm ettirme imkânının tanınması, ayrı bir skandal olmuştur.

Hem, Papa'nın ziyareti üzerine Efes'e akın başla ne olacaktır? Efes'i görmek isteyen turistlerin, Yunanlı turizm şirketleri tarafından 12 adayı gezme programı içinde bir iki saatliğine Kuşadası'na getirildiklerini, bu arada Efes de ziyaret ettiler. Türkiye'ye hiç döviz burakmadan geri götürüldüklerini herkes bilmektedir.

Ama bütün bunlar biline biline Mc Carthy'ciliğin destekçisi Turizm ve Tanıtma Bakanı, dîn emperyalizminin temsilcisine, Missouri zırhlısının gelişinde Amerikalılara gösterilen misafirperverliğin de ötesinde bir yalkalanma göstermiş, diplomatik kurallar ayaklar altına alınarak Türkiye Cumhurbaşkanı Papa'nın ayağına götürülmüştür.

Bugün Türkiye'de milliyetçilik ve mukaddesatçılık istismarı yaparak terör yolculuguna devam etmeye olan iktidar işte bu iktidardır.

NİHAT KÜRSAT
(Kimin parasını kime?)

"Fethi Tevetoglu" olayı ise, Türkiye'de Mc Carthy'ciliğin devlet eliyle nereklere vardırıldığını ortaya koymustur:

AP'nin komünizm düşmanlığı ticaretiyle tanınan Mc Carthy'ci senatörü Fethi Tevetoglu "Türkiye'de Sosyalist ve Komünist Faaliyetler" isimli bir kitap yazmıştır. Kitapta, Türkiye'nin bütün ilerici güçleri "komünist" amaline hizmetle suçlandırmaktadır.

Ve bu kitabın üzerine Mc Carthy'ci Tevetoglu 30 Lira fiyat koymuş, İzmir'de gazete patronluğu sırasında örtülü ödenekten beslenme yollarını gayet iyi öğrenmiş olan Turizm ve Tanıtma Bakanı Nihad Kürşad aracılığıyla 1500 tanesini bakanlığa satmıştır.

Cetin Altan, devlet parasıyla yapılan bu komünist düşmanlığı ticaretini klürsüde eleştiriken meseleyi gürültüye getirmek için AP'liler "Cetin Altan'ın üzerinde tabanca var" yaygarası kopardıktan sonra ortalığı karıştırmışlardır.

Nitekim bu atmosfer içerisinde Tevetoglu'na devlet parası yediren Kürşat ibra edilmiştir.

Bu sırada, Papa 6. Paul'un Türkiye'ye yaptığı "sürpriz ziyaret", bir skandalda sonuçlanmıştır. AP iktidarin oylarını püskürtüğü kitleler nezdinde itibarına ağır bir darbe vurmustur.

Papa 6. Paul, Türkiye'ye neden gelmiştir? Vatikan Devletinin bağı olduğu halde Ankara'ya dahi gitmeyen, cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ün kabrine gitmek gereğini bile duymayan katolik ruhani reisinin Türkiye'yi ziyareti, herhalde bizim kara kaşımız, kara gözümüz için yapılmamıştır.

Bu seyahatin arkasında, katolik kilisesinin ve bu kilisenin tam işbirliği halinde bulunduğu emperyalizmin karanık hesapları vardır. (Bu hesapları dig-

line Mc Carthy'ciliğin destekçisi Turizm ve Tanıtma Bakanı, dîn emperyalizminin temsilcisine, Missouri zırhlısının gelişinde Amerikalılara gösterilen misafirperverliğin de ötesinde bir yalkalanma göstermiş, diplomatik kurallar ayaklar altına alınarak Türkiye Cumhurbaşkanı Papa'nın ayağına götürülmüştür.

Bugün Türkiye'de milliyetçilik ve mukaddesatçılık istismarı yaparak terör yolculuguna devam etmeye olan iktidar işte bu iktidardır.

TİP

■ Aybar sorusunu
ma için Kuzey Vietnam'a gitti

TÜRKİYE İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Russell Mahkemesi adına "Amerika'nın savag suçlarını" tanıklık etmek üzere geçen pazartesi günü uçağa Kuzey Vietnam'a gitmiştir.

Yegköy hava alanında partiler ve gençler tarafından uğurlanan Aybar, seyahati ile ilgili olarak ANT'a su demeci yermiştir.

"Truman Doktrini'nin ilden ödidiği 12 Mart 1947'den bu yana Amerikan politikası, başkalarının iç işlerine karışma politikası şeklinde olmuştur. Türkiye ile Yunanistan bu müdafale politikalarının ilk kurbanlarıdır. Vietnam'da bu kurbanlar arasında durur.

politika sayfamızda bulacağınız)

Hele, Ayasofya Müzesi'ni ziyaret ederken Papa'nın, Dışişleri Bakanı Çağlayan'ın gözleri önünde, yere diz çökerek dua etmesi, büyük bir skandal, Türk Milleti'ne karşı tarihte eşi ender görülmüş hakaret olmuştur. Bu skandal, bazı mukaddesatçı gençlerin Ayasofya'da namaz kılınması skandal izlemiştir. Böylece, bir yandan Vatikan'ın din emperyalizmine Türkiye'nin kapıları açılırken, bir yandan da Ayasofya'yı slogan olarak kullanan yerli din İstismarcılarına yeni bir fırsat verilmiştir.

Bütün bunlar Türkiye'ye turist çekme gereğiyle yapılmıştır. Oysaki, Papa'nın seyahatini izlemek için gelen yabancı gazetecilere Türkiye'de çıkartılan güçlüler yüzünden hesaplar daha başta tersine dönmüş, Türkiye aleyhine yayınlar yapulmasına sebebiyet verilmiştir. Üstelik, bu yabancı gazetecilere Türkiye'yi tanıtım için düzenlenen briefingde bir yabancı petrol şirketine bol bol kendini reklâm ettirme imkânının tanınması, ayrı bir skandal olmuştur.

Hem, Papa'nın ziyareti üzerine Efes'e akın başla ne olacaktır? Efes'i görmek isteyen turistlerin, Yunanlı turizm şirketleri tarafından 12 adayı gezme programı içinde bir iki saatliğine Kuşadası'na getirildiklerini, bu arada Efes de ziyaret ettiler. Türkiye'ye hiç döviz burakmadan geri götürüldüklerini herkes bilmektedir.

Ama bütün bunlar biline biline Mc Carthy'ciliğin destekçisi Turizm ve Tanıtma Bakanı, dîn emperyalizminin temsilcisine, Missouri zırhlısının gelişinde Amerikalılara gösterilen misafirperverliğin de ötesinde bir yalkalanma göstermiş, diplomatik kurallar ayaklar altına alınarak Türkiye Cumhurbaşkanı Papa'nın ayağına götürülmüştür.

Bugün Türkiye'de milliyetçilik ve mukaddesatçılık istismarı yaparak terör yolculuguna devam etmeye olan iktidar işte bu iktidardır.

KIRPAKLAR

Cetin Altan

BİR tanesi büdüdür. Yani normal insan dan küçük, cüceden büyütür. Dar omuzları, ufak kolları ve hafifden çıkmaga başlamış yarı karpuz bilyüklüğündeki göbekle tepeyi keleslige yüz tutmuş kıvrık saçlı başını arkaya atarak ceketinin önlük açık dolasır.

Bu büdüren bir tek derdi var, bakan olmak, devleti yönetmek...

Her namusuzluğu yapmağa hazır bu nın için. Bunun için kapı arkasında bir adamı, bir partiyi, bir vatani rahatça satabilir. Bunun için küfrettiği ile sarımsa dolasır, sarımsa dolasır olduğuna küfür edebilir.

İnsanı insan yapan karakter iskeleti, bu büdüre taze ölmüş solucan eti kadar yumuşaktır. Ona göre haysiyet, saat 5 çayında yenilen pasta, onur kırık bir pinpon topu ve dürüstlük kolayca boşaltısan sabahçııdır.

İkincisi irikium, gösterişli ve eliyle arkaya taraanmış uçları hafif kıvrık uzunca saçları ile megalo-manyak bakışlıdır.

Zekâ karışımı ahlaksızlığı herkesten ıslüm olmak sanır ve bu inançta büdüre oriaktır.

Her ikisi de yanyana oturur, yanyana dolasır, bakan olmak ve devlet yönetmek için kendilerinde büyük kabiliyetler olduğuna inanır.

Bakan olmak karşılığında vermeyecekleri hiçbir şey yoktur.

Sözlerinde, kafa salayılarında, ayağa kalkışlarında buram buram hep bu iddia tütür.

Bu uğurda flyakayı bozmadan el ayak öpebilir, gülimseyerek iki günlük bir begi boğabilirler.

Bunlara göre fikir, vitrin yapmak için sıralanan bilgiççe sözler, dava, ayak oyunlarında müzaffer olmak, viedan, başkaları bakarken fikaraya sadaka vermektr.

Büdüc ertlak sesiyle:

— Ben, der, ben, ben, ben...

Filozof tavırı megalo-manyak da:

— Ben, der, ben, ben, ben...

Ve onlar içim «Ben», niyetlaka bir bakanlık koltuğunda çerçevesini bulur. Bakan olmadıkça pantolonsuz dolasrmış gibi dalmış bir rahatsızlık içindedirler.

Yemek, içmek, yaşamak, gülmek, kırmak, her şey bakan olmak içindir. Ve bakan olmak için her şey mubahtır.

Bunlara politikada Kirpakk'lar deniliyor. Kirpakk, aydın görünüşlü, sahte vekarlı, kuşuz köpek kadar haris, ahlaksız kişi, demektir.

Kirpakk'ları değil, Kirpakk'lığı yok etmemiz gerekiyor,

AYBAR

şt cinayetler işleyen Amerika çökmemektedir. Fakat ne yapılsın, insanlığın özgürlüğünü içen mücadeleni engellemez. Vietnam halkı için de, bütün dünya halkları için de ve Türk halkı için de güzel günler, özgürlük içinde yaşayan günler mutlaka gelecektir. Ve bugünden uzak da değildir...

Kuzey Vietnam'daki çalışmaları sırannadı, özellikle şu nokta üzerinde duracağım: İnsanlık yeni bir savaş cinsi arasında midir? Yani Amerika, geri kalmış ülkelerde uygun bir strateji ve yeni silahlara ms kullanmaktadır. Yani Amerika çağımızın geri kalmış ülkelerini direğe getirmek ve onların özgürlük savaşını bastırmak için dünya çapında bir emperyalist savaş mı denemektedir? Bu nokta üzerinde durulacaktır."

■ Haysiyet Divanına verilen TİP üyelerinin açıklaması

TİP Merkez Haysiyet Divanına verildiklerini bildirdigimiz Necati Aykag, Süleyman Ege, Sekibe Çelenk, Halit Çelenk, Ahmet Say, Ümrani Baran, Tuncer Yanar, Necip Deveci, Rasih Nurullah, Naci Ormanlar, Sevinç Özgürer, Vahap Erdođdu ve Kumru Gözügeçel su açıklaması bulunuşlardır:

"25.7.1967 Günlü ve 30 sayılı Ant Dergisinde, Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu'

nun 15-16 Temmuz 1967 tarihinde yapılmış kapalı toplantıda Merkez Haysiyet Divanına sevk edilmemek istemi ile ugiltanın açıklanmasını okuduk..

Parti Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar'a atfen yapılan bu açıklamada, hakkımızda alınan kararın "Parti içinde dayamamayı bozacak şekilde parti örgütlerinden gizli ve maksatlı faaliyetlerde bulunmak" ve "şartsızlarla israrlı şekilde uğraşmak" iddialarını taşıdı ve bu isteme bağlı olarak partideki görevlerimizden uzaklaştırıldırmız belirtilmektedir.

Hemşen söyleyelim ki, "Gizli ve maksatlı" ibaresini taşıyan cümle bir tüzük maddesidir. Bu husus açıklanmadışından boş yerde töhmet altında bırakılmış bulunmaktadır. Ayrıca Partinin bir iç meselesi olup hemşen sevk isteminden ibaret bulunmasa ve kesin bir sonuca varmamış böyle bir istemin -üstelik ugilti kişiler olan bizlere tebliğ odilmeden- Parti Teşkilatına genelge ile bildirilmesi ve hele basın yoluyla halk oyuna duyurulması, Merkez Haysiyet Divanı üzerinde baskı niteliği taşıyan ve parti tüzüğüne açıkça aykırı olan bir davranıştır.

Hakkımızda ifhamlar gerçek nedenlerine gelince; biz bizi ögrenmişizde herbirimiz tek tek Merkez Haysiyet Divanı üzerinde açıklayacağız. Parti disiplini anlayışımız gereği hemşen partice kesinleşmemiz bir karar üzerinde herhangi bir açıklama yapmayı doğru bulmuyız."

KARABUDA'LAR İÇİN İSVEÇ'TE BÜYÜK TEPKİ

■ Dünnyaca tanınmış iki yazarın 29 saat polis nezaretinde tutulması İsveç basının da bomba tesiri yarattı.

DERGİMİZ yazarlarından İsveç televizyonu foto-raportörü Güneş Karabuda ile eşi yazar Barbro Karabuda'nın, geçen səyimizde bildirdiğimiz gibi, polis tarafından nezaret altına alınması, ağır muamelelere maruz bırakılması, İsveç'te ve bütün dünyada geniş tepkiler yaratmıştır.

Olay İsveç basınında günlerce manşet olmuş, ülkenin en büyük gazetesi Expressen, Karabuda'ların durumuyla ilgilenmek üzere Paris muhabirini özel olarak Türkiye'ye göndermiştir.

Iktidarin şiddet politikasına paralel olarak son zamanlarda sık sık yazar avına çıkan polis, 21 Temmuz cuma sabahı, Ankara Basın Savcılığı'nın talimatı üzerine Güneş ve Barbro Karabuda'yı nezaret altına almıştır. On yıl önce yazdıkları "Fratin Doğusunda" adlı bir kitaptan dolayı Türk devletini yıkıcı yayın yaptıkları iddiasıyla haklarında soruşturma açılan Karabuda'lar önce iki sivil polis tarafından İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne götürülmüşlerdir.

Yazar kari koca bütün gün sandalye üzerinde bekletildikten sonra yine polis refakatinde uçakla Ankara'ya sevk edilmişlerdir. Esanboğa Havaalanında yirmi yıldır askın sivil ve resmi polisin telâşlı koşusmları arasında "devralınan" gazeteciler, kimseyle görüşmelerine izin verilmeksızın bir süre meydan polis Amirliği odasında alıkonulmuşlar, daha sonra jeep'e bindirilerek Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne götürülmüşler ve bütün geceyi orada, birer sandalye üzerinde geçirmek zorunda bırakılmışlardır. Altı aylık hâmile olan karısının hiç değilse geceyi bir otelde geçirmesi için Güneş Karabuda'nın yaptığı müracaat da, en ufak bir insanı ilgi göstermeksızın reddedilmiştir. 29 saat devamlı olarak sandalye üzerinde oturmak zorunda kalan Barbro Karabuda'nın, şüphesiz gebeliğinin de etkisiyle, burnundan olak gibi kan gelmiştir.

Yazar kari koca, 22 Temmuz günü öğleye doğru Ankara Basın Savcılığı'na sevk edilmişlerdir. Ankara Basın Savcısı, Barb-

SAVCILIK
KAPISINDA
İBRET
TABLOSU
(Karabuda'lara
sorguya
çekilmeyi
bekliyorlar!)

ro ve Güneş Karabuda'ya, kendilerini, 12 Aralık 1966 tarihli bir dergide ortaya atılan bazı iddiaları ihbar telâkkî ederek celbettigini bildirmiş ve yazarların ifadesini almıştır:

Fıratın Doğu'su adlı kitabın entolojik bir inceleme olduğunu ve devlete karşı suç işlemek kasıdıyla yazılmadığını belirten Karabuda'lar, Savcılık tarafından "serbest bırakılmaları" isteğiyle Soru Yargıçlığı'na sevk edilmişlerdir. Soru Yargıçlığı da bu

isteğe uyarak Karabuda'lara serbest bırakmıştır.

İsveç'in NATO'ya dahil bulunmadığını, bu sebeple de İsveç'te NATO üsleri olmadığını bilmeyecek derecede cahil bir kimseyen iftiraları üzerine, değerlerini, kişiliklerini verdikleri eserlerle dosta düşmeye kabul ettirmişlerlerarası un sahibi yazarların, azılı kaatiller gibi evlerinden alınması, hürriyetlerinin tahlit edilmesi, karnında çocuk taşıyan bir kadının göz göre göre 29 saat sandalye üzerinde otur-

mak zorunda bırakılması, sonra da hiçbir şey olmamış gibi, bir saatlik bir ifadeden sonra salıverilmesi, herhalde tek kelime ile nitelendirilebilir: Terör...

Polisin bu marifetiyle Türkiye'ne kazanmıştır?

Kitabına "Türkiye, ikinci Vatanım" diye isim koyacak derecede bu ülkeyi ve insanların seviyor, Türkiye'üstünde yazdığını sayısız kitap ve yazılarla, hazırladığı çeşitli televizyon röportajlarıyla Türkiye'yi sadece İsveç'te değil, bütün İskandinavya'da tantan bir yazara revalörlerin bu davranışın bütünü dileyada Türkiye'nin prestiji için ağır bir darbe olmuştur.

İsveç kamuoyunda olduğu gibi, bütün İskandinav ülkelerinde de büyük saygıya sahip bulunan İsveç Yazarlar Birliği'nin Barbro Karabuda'ya verdiği üyelik kartında aynen şu satırlar yer almaktadır:

"İsveç Yazarlar Birliği, üyesine hüsne kabul gösterecek herkese teşekkürlerini suna."

Sükân'ın polisleri, İsveç Yazarlar Birliği'nin bu halisane istegini yerine getirmiştir. Barbro Karabuda'ya elinden gelen hüsne kabulü göstermiştir!

Demirel iktidarı, terör yoluyla attığı bu başarılı adımla ne kadar övünse azdır!

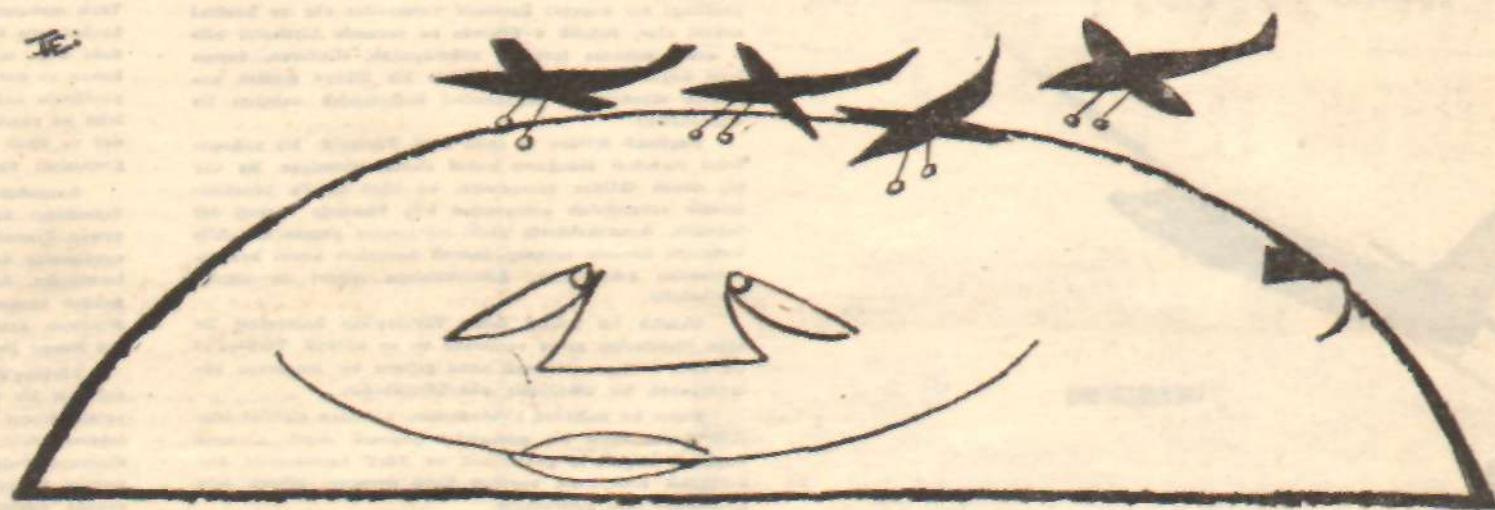
Karabuda'lar, Türkiye'de polis tarafından nezaret altına alınmasından, iki yazarın büyük üne sahip oldukları İsveç'te bomba tesiri yapan ve olay, Stockholm'ün en büyük gazetelerinde, radyo ve televizyonda günlerce birinci haber olmuştur. Tahsiliği kılıçda Isveç'in en büyük gazetelerinden kesilen olayla ilgili kupürler görülmektedir. Isveç'in en büyük gazetesi Expressen, Paris Özel Muhabiri Gunnar Nilsson'u Türkiye'ye göndererek olayı takip ettiştir.

AŞIK İHSANI

Zindanlara sigmayan İld Türküsü bir plaka sigirdi.

1 — YAZACAĞIM 2 — YAKINDIR

GENEL DAĞITIM: Aşkin Plak Doğubank İşhanı,
No: 2 — İSTANBUL
(Ant Der: 277)

SİYAH-BEYAZ ÇATIŞMASI

FETHİ NACI

ViETNAM'da en aşağılık cinayetleri özgürlük adına işlediğini söyleyen Amerika'da zencilerin özgürlük savaşından günde siddetlenmekte. Geçen haftanın ortalarında Başkan Johnson, siyah-beyaz çatışmalarında ölü sayısının 21'e, zarar ziyarenin 1,5 milyar liraya yükseldiğini söylüyor ve Michigan valisi George Romney'in isteği üzerine zencilerin şiddet hareketinin bastırılamadığı Detroit'e 5.000 kişilik paraşütü bireliği gönderiliyor. Detroit Belediye Başkanı ise şehrin halini şöyle anlatıyordu: "Detroit, 1945'teki Berlin'in durumuna, ya da İkinci Dünya Savaşının sona ermesinden kia bir süre önce Varşova'da patlak veren iç savaş sırasında Yahudilerin ve mukavemetçilerin bulunduğu mahallelerde benzermektedir."

Eşitlik savaşındaki zenciler otomobilieri ateşe vermekte, Molotof kokteylleri kullanmaktadır. Yalnız yapıların sayısı sadece altı yüzü geçmiştür. Tevkif edilenler ise 2.000'i bulmuştur. Ağır ve hafif yaraların sayısının bini geçtiği söylenmektedir. Detroit'tekine benzer karışıklıklar Rochester, New York, Houston, Grand Rapids, Pontiac, Toledo, Englewood, Flint, Cambridge şehirlerinde de patlak vermiştir.

Uzun süre barışçı direnmeyi öğretileyen liderlerin ardından giden zencilerin -sonu şüpheli de olsa- boylesse bir mücadeleyi seçişlerinin altında gerçek ekonomik, sosyal, politik nedenler yatomaktadır. S.N.C.C. nin (Barışçı Öğrenciler İşbirliği Komitesi) lideri Stokely Carmichael, geçen Kasım ayı başında, Berkeley Üniversitesinin 10.000 öğrencisi karşısında yaptığı bir konuşmadada, Descartes'in ünlü cümlesiinden esinlenerek "Zenciyim, öyleyse varım" diyor ve konuşmasını uzun alkışlar arasında, söyle bitiriyordu: "Siz beyazlar, zencilerden ayrı olarak güzel mahallelerde yaşayanlar sizlersiniz; beyazların mahallelerinde oturmamızla engel olanlar sizlersiniz. Zenci mahallelerinden dışarı çıkmamamız için ugraşanlar sizlersiniz. Beyazların kurumları yapıyor bunları. Eğer Amerika insanı işçileri bütün memleketlerde yöneten temel ilkelere göre yaşamak istiyorsa, değişimlidir bunlar. Yeni bir toplum doğmalıdır, ırkçılık yok olmalıdır, bu memlekette ve bütün dünyada beyaz olmayanların sömürgülmesi bir son bulmalıdır."

20

milyon zenci yaşamaktadır bugün Amerika'da. Aldıkları haklar kağıt üzerinde kalmıştır, yaşamaları bir parya yaşamadır. Amerika nüfusunun yüzde 12'sini teşkil ettiler halde Temsilciler Meclisi'ndeki milletvekillерinin ancak yüzde 2'ye yakını zencidir; ve ancak yüzde bir zenci senatör vardır. Birleşik Amerika'daki 50 devletten hiç birinde hiç bir zenci resmi bir görev sahibi değildir. Ekonomik sıkıntısı en derinden yaşayanlar onlardır. 1966 yılında Amerika'da işsizlerin faal işgücüne oranı yüzde 4 olduğu halde, zenciler için bu oran yüzde 12'ye erişmektedir. Genlerde işsizlik oranı, beyazlar için yüzde 12 olduğu halde, zenciler için yüzde 27'dir.

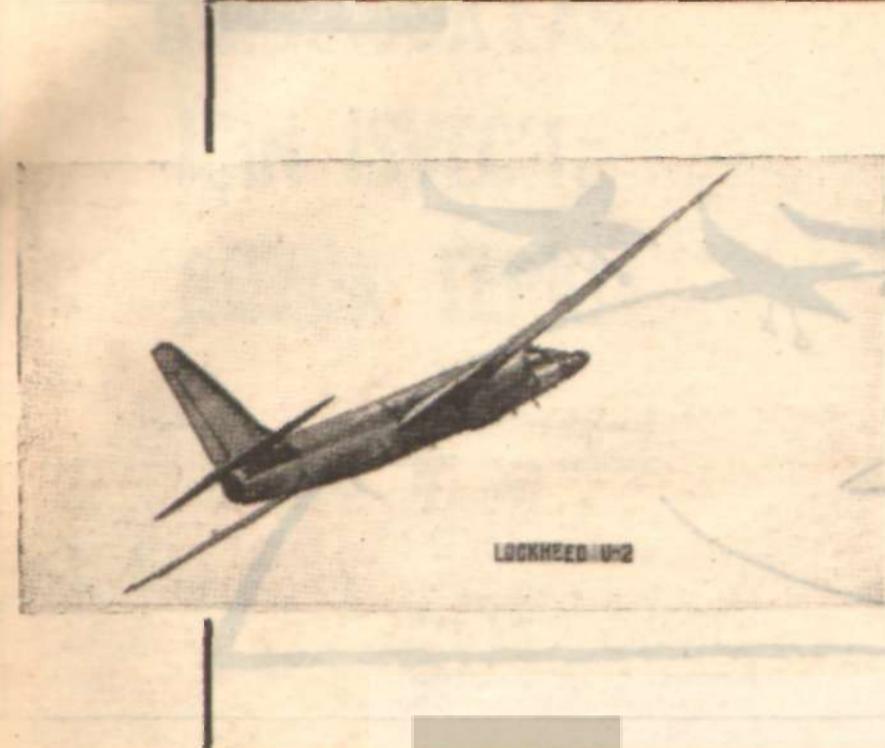
Zenci nüfusun yüzde 70'i işçidir. Şehir orta tabakalarına mensup zenciler ancak yüzde 5 kadardır. Amerika nüfusunun yüzde 12 kadarı teşkil edenler zenciler, iş gelenin yüzde 20'sini sağlamaktadır. Madencilerin, oduncuların ve et sanayii işçilerinin yüzde 40'; dok işçilerinin, ulaştırma işçilerinin yüzde 30'u; demir çelik, hazır elbise ve yapı işçilerinin yüzde 20'si zencidir. Bu oranlar, zencilerin Amerikan işçi sınıfı içindeki yerlerinin önemini göstermeye yeter. Ne var ki bilyilk tekeller zencilerle beyaz işçilerin beretleri arasında bir fark yaratarak, daha başlangıçtan, beyaz işçi-zenci işçi farkını yaratmaya çalışmaktadır ve zencilerin gerçek kurtuluş yolunu tıkamak istemektedirler.

AFRİKA'dan ilk defa 1619 yılında esir olarak Amerika'ya getirilen zenciler, o gün bugündür insanca bir yaşama dileyince kavuşma savaşındadırlar. Ne var ki 20 milyon Amerikalı zencinin içinde bulundukları sosyal ve politik şartların değişmesi, bütün milletin ekonomik, politik ve sosyal hayatına katılan kuvvetlerden bağımsız olarak çözülemez. Amerika'da zencilerin eşit olmayan şartlar içinde yaşamalarından, onların ekonomik sömürgülmesinden kara sağlanan belirli sosyal gruplar vardır. Ama Amerika'da zenciler gibi sömürgülere sosyal sınıflar da vardır. "Beyaz" hakim sınıfı karşı zencilerin öteki sosyal sınıfları da görmesi gereklidir.

Zencilerin yüzde 70'inin işçi oluşu, her çeşit sömürünün ve baskının ortadan kaldırılması için son derece önemli bir politik faktördür. Zencilerin özgürlük savaşının sınıfının tümünün çıkarlarına aykırı olmak bir yana, bu çıkarlarla gitgide daha bilyik ölçüde kaynaşmaktadır. Bunun içindir ki zencilerin özgürlük savaşları, gerçekte, işçi sınıfının yoksunlukları, sömürüye ve sınıf baskısına karşı giriştiği savaşın özel bir görünümünden başka bir şey değildir. Zenci mesesinin bir çözümü kavuşturulması, zencilerin bu bilincle ulaşmalarıyla mümkündür.

Amerikan toplumu içindeki sınıfı durumunun bilincine vardıkça Amerikalı zenci ezilmesinin, sömürülmesinin, hor görülmüşsinin sınıfı kaynağını hızla görecektir. Amerikalı zenci, sınıflara bölünmüş bir sosyal piramidin tabanında olduğu müddetçe, ona karşı olan sınıf piramidin tepesindeki sınıfı, yani sömürürcülerdir. Bunun içindir ki zencilerin sömürüden kurtulmak için girişikleri mücadele yataş olarak değil dikey olarak yürütülecek bir mücadeledir. Ve bu, sömürürcüler kapitalist sınıflara karşı yürütülen ortak mücadeleyi pekiştiren bir mücadeledir.

N E var ki zenciler, Amerika'da, yalnız işçi olarak sömürülmemekte, aynı zamanda, ırkçı peşin hükümlerin de kurbanı olmaktadır. Zencilerin ekonomik sömürüye karşı girişecekleri mücadele, ırkçı baskının da temellerini sarsacaktır, ve ırkçı peşin hükümler bir kere yenilince ekonomik sömürüden kurtulmak için yapılan mücadele daha da kolay olacaktır. Siyah Amerikalılar beyaz Amerikalılar arasında ırk engelinin ortadan kaldırması, sosyal ilerleme, barış ve demokrasi için tekellere karşı kurulacak cephenin birlik ve beraberliğini bilyik ölçüde sağlaması olacaktır. Siyah işçi ile beyaz işçinin yan yana olması, gerçek sınıf düşmanına karşı yanı tekellilere karşı, işçi sınıfının etkili bir mücadele yürütebilmesinin temel şartıdır. Zencilerin bugünkü umutsuz şiddet hareketleri, ergen böyle bir bilincin uyamasına yol açacaktır.

ASRIN CASUSLUK OLA

■ 17 Ağustos 1960 günü başlıyan duruşmanın ilk oturumunda Sanık POWERS'in Duruşma Baş Yargıcı Tümgeneral VICTOR V. BORISOGLUBSKY tarafından yapılan sorusu:

DURUŞMA BAŞYARGICI — Adınız nedir? SANIK POWERS — Adım Francis Gary Powers.

SORU — Hangi devletin vatandaşınız? CEVAP — Amerika Birleşik Devletleri.

S. — Doğum yılınız? C. — 1929.

S. — Doğum yılınız? C. — Kentucky eyaletinin Burdine kenti.

S. — Doğumdaki uyrukluğunuz neydi? C. — A.B.D.

S. — Anne ve babamız sağ mudur, ne rede oturur ve ne iş yaparlar? C. — Her ikisi de sağdır, Virginia Eyaleti'nin Pound adlı kentinde yaşarlar. Babam ayakkabı tamircisi, annem ise ev kadımdır.

S. — Hangi okulu bitirdiniz? C. — Johnson City, yakınındaki Milligan kolejini.

S. — Medeni haliniz nedir, evli misiniz? C. — Evet, evlilikim. Çocugum yok.

S. — Mesleğiniz nedir? C. — Uçak pilotu.

S. — Görev yeriniz neresidir? C. — Türkiye'nin Adana ilindeki 10-10 numaralı müfreze.

S. — İdianamenin İngilizce kopyası elinize geçti mi? C. — Evet.

GERÇEN anlayış ile bağımsız bir ülke demek, vatandaşın her karış toprağında kendi hükümlü sürdürmen ya da sözünü geçen bir ülke demektir. Şayet vatandaş topraklarının herhangi bir parçası üzerinde yabancılar söz ve kontrol sahibi olur, ülkenin en sorunu kişilerini bile o arzı parçası içersine sokmayacak olurlarsa, bunun ismi bağımsızlıkta çıkar. Böyle bir ülkeye mutlak bağımsız diyebilme, beynimle bağımsızlık anlayışı ile bağdaşamaz.

Bugünkü iktidar ve onus başı, Türkiye'de bir yabancı ülker meselesi olduğunu kabul etmek istemiyor. Ne var ki, düşük iktidar zamanında, en ilkel kabile yöneticilerinin sorumluluk anlayışının bile ötesinde lütfanlı bir futuna, Amerikalılarla ziadi anlaşmalar yapmış, şitlerimizin kansıyla sularan toprak parçaları kendi kontrolümüzden çıkarılarak, Amerikalılarla askeri üs olarak verilmiştir.

Üstelik bu askeri ülker Türkiye'nin komşuları ile olan ilişkilerine zarar vermekte ve en kötüsü, Türkiye'yi bir oldu bitiye gelirerek sonu gelmez bir macera yürütecek bir zihniyetle yönetilmektedir.

Bizler bu ülkerden bahsederken, yalnızca mevcut idareye karşı kuru bir muhalifet yapmak değil, davranışın içini belgetere göstermek ve Türk toplumunun bağımsızlık anlayışına varulsun kara damgayı silmek için gerçekleri dile getireceğiz.

Bizler hiç çekinmeden iddia ediyoruz ki, bu yabancı askeri ülker birer casus yuvası olup, hemen hergün Sov-

yet Rusya sunuları boyunca ve toprakları vamı faaliyetler göstermektedirler.

Bu ülker üzerinde başkanın kendisi Türk makamının söz hakkı yoktur. Hatta başkanın kendisi dahil, hiçbir Türk hukuki hizmetlere adımları bile başkan ve partisinin ya da onların partili partilere bağımsızlık anlayışı ile, bu isim ne yazık ki sönürgen bağımsızlığı, der ve ağalı bir iktidar içinde, çok kere güvencesiz gerçek bağımsızlığı tercih eder.

Aşağıdaki yazı serisinde, 1 Mayıs toprakları üzerinde düşürülen U-2 uçağı pilotu Francis Gary Powers'in, Moskova roşmasına tutulanlarından çıkışının hedefi, Adana'daki Amerikan Üssünden uçuşun uçuşundan tek bir Türk makamı elmanı, ortada hiçbir sebebi yokken, yet Rusya ile ilişkileri tehlikeli bir sefere.

Türkiye'deki Amerikan ülkeri en serbest bir Amerikalı askerler grubu toplamının siyasi itibarı ve komşularına karşıları爱护 etmek bir hizmeti içincine yönelik直径 doğrulukunu kanıtlamak üzere Powers'in Sovyet Bassavcısı Rudenko'ya反应 sunucusu: Duruşma esnasında, özel cihazlar hakkında savcının sorduğuacea "Bilmiyorum" ya da "Bu cihazları

S. — Bu uçak hangi üsten havalandı? C. — Türkiye'nin Adana ilinden.

S. — Adana'dan Peşaver'e hiçbir yerde durmadan mı uçtunuz? C. — Hayır, yakıt ikmalî için bir yere indik.

S. — Bu inş nereye yapıldı? C. — Adını kesin olarak hatırlayamıyorum. Uçuş yolumuz üzerinde bir yerdeydi. Bu havada üzerindeki ikmal hizmetleri İngiliz personeli tarafından yönetilmektedir. Zannıma bu yer Bahreyn olabilir.

S. — Orası bir İngiliz üssü müdür? C. — Bu konuda söyleyebileceğim tek şey, uçuş servis hizmetlerinin İngiliz personeli tarafından yapılmış olduğunu.

S. — Pekli, U-2 uçağı Peşaver üssüne nasıl ulaştı? C. — Uçak oraya 30 Nisan'da, uçuştan bir gün önce getirildi.

S. — Başka bir pilot tarafından mı? C. — Evet.

S. — Ne var ki, bu uçak oraya sizin için, Sovyetler Birliği toprakları üzerinde uçuş yapmanız üzere getirilmiş değil mi? C. — O zaman ben böyle bir uçuş yapmakla zorunu olduğumu biliyordum. Fakat görünüşe bakırsa, uçak oraya bu amaç için getirilmişti.

S. — Sanık Powers, bu uçak sizin Sovyetler Birliği toprakları üzerinde uçuş olduğumuz uçak mıydı? C. — Evet.

S. — Bu görev için hazırlanan tek pilot siz miydiniz? Yoksa başka pilotlar da var mıydı? C. — Bu uçuşa aynı anda iki pilot birden hazırlanmış bulunuyorduk.

S. — Niçin? C. — Sebebini bilmiyorum. Bu hususta benim kendime ait bir görüşüm var. Fakat bu görüşüm onlar adına burada cevap olarak kullanamam.

S. — Bu uçuş için özel bir eğitim görmüş müydiniz? C. — Müfrezemdeki bütün pilotlar aynı uçuş için benim gibi eğitim görmüş bulunuyorlar.

S. — Sanık Powers, yanı siz de bu

İşlediği büyük suçun ağırlığı altında esilen Powers, zaman zaman soğuk terler dokuyordu...

an üslerinin içyüzü

Burinde de
mil, hiçbir
hakkı yine
er içersin
sayet has
giden diğer
ilecek tek
kompr
mürge ba
tedir.
günü Rus
Amerikalı
şasın du
meleri bu
bolan bu
sahibi dahi
nının Sov
simistir.
ve en ne
değer, Türk
seruml
Bu id
pilotu Po
oladı bir
eçagındaki
asale ya
önce hı
p

"görmemiştim" ya da "Bana böyle yap dediler, ben do yapdım" şeklinde cevaplar veren Powers'e, savcısı Rudeko su soruyu sorar:

"Yani, aynı kolaylık ve rahatlıkla, nif niz söylendi diye, uçaktaki herhangi bir kolu çeker bilir ve belki de atom bombası bile atabilirdiniz öyle mi?"

Bu soruya Powers'in verdiği cevap ibretle olurken durulmaya değer. Bakın Powers büyük bir soğukantılık ve pişkinlikle no diyor: "Olabilirdi!" İşte Adana'daki Uç, bu zihniyetle çalışan ve CIA ile aralarında gizli anlaşmalar bulunan bu derece sorumsuz casuslar tarafından doldurularak, ädet bir çobanbaşı haline getirilmiştir. Bu hussusta Türk toplumunun Östüne düşen tek görev, en son Amerikalı seferin bu gizli üsleri terk etmesine kadar孢ası elinden bırakmamasıdır.

Şimdi de aşağıda okuyacağınız mahkeme tutanakları ile ilgili casusluk olayını kısa bir özeti yapalım:

1 Mayıs 1960 günü Moskova saat ile saat 8.53 de, 20.000 metre yükseklikte uçmakta olan U-2 tipindeki bir Amerikan casus uçağı, Sverdlovsk yakınında Rus uçaksavar bataryaları tarafından düşürüldü. Uçak pilotu Francis Gary Powers paraşütle atlar, fakat yere iner inmez Rus köylüler tarafından yakalanıp, askeri makamlara teslim edilir. Aşağıdaki yazı serisi, 17 Ağustos 1960 günü Moskova'da başlayan duruşmanın tutanaklarıdır.

Mekin GÖNENÇ

YI: U-2

gruba dahil bulunuyorsunuz öyle mi?

C.— Evet.

S.— Peşaver'deki üsten ne zaman havalandınız? C.— Mahalli saatle takriben sabahın altı bucugunda.

S.— Uçuştan önce neler yapıldı? C.— İki saat yakını, yüksek irtifa uçuşları için gerekli olan oksijen kullanma hazırlıklarından geçtim ve bu arada da uçuşa ilgili durum tartışması yapıldı.

S.— Peşaver'deki üsten U-2 uçağı ile mi ayrıldınız? C.— Evet.

S.— U-2 ne eens bir uçaktır? C.— Çok yüksek irtifalarda uçmak üzere hazırlanmış ve donatılmış özel bir yüksek irtifa uçağıdır.

S.— Askeri bir gözetleme uçağı öyle mi? C.— Tam anlamıyla askeri uçak diyemem. Fakat yüksek irtifalarda gözetleme olduğu gibi, araştırmalar yapmak üzere de kullanılabilecek enstestir uçaktır.

S.— Casusluk amacı ile kullanmak için de değil mi? C.— Daha önce de söylediğim gibi, bu uçağın askeri mi yoksa sivil bir uçak mı olup olmadığını bilmiyorum.

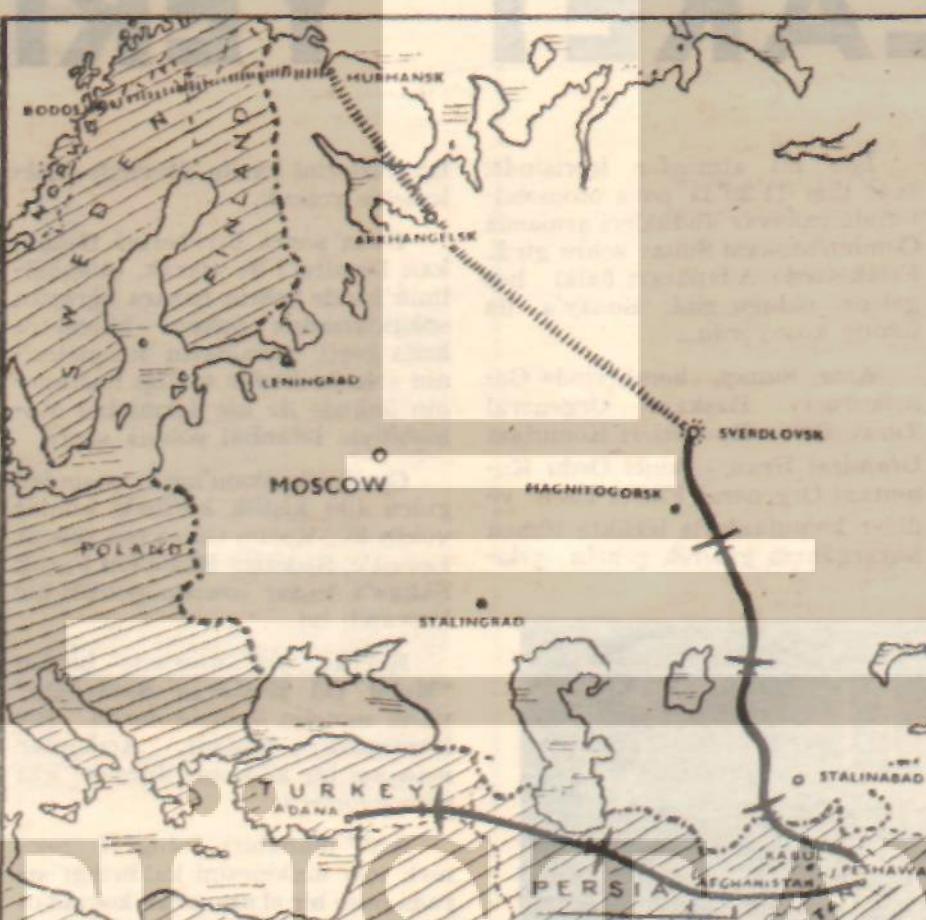
■ U-2 uçağı Adana İncirlik Üssü'ndeki müfrezeye aitti.

S.— Fakat sizin müfrezeye alt bulunuyordu, öyle değil mi? C.— Evet.

S.— Yani, 10-10 numaralı müfrezeye? C.— Evet.

S.— Orası askeri bir müfreze midir? C.— Evet, müfreze askeri personel tarafından yönetilmekte, fakat personelin ana komisini ise siviller teşkil etmektedir.

S.— Uçuştan önce U-2 uçağı üzerinde herhangi bir tantma işaretini görmiyordunuz? C.— Özel bir uçuş elbisesi giyinmiş olduğumdan, uçuştan önce uçağın dış kontrolunu yapamamıştım. Bu yüzden, uçağın üzerinde herhangi bir

Adana'daki İncirlik Hava Üssü'nden Kalkan U-2 uçağıının uçuş rotası haritada gösterilmiştir. U-2, İran ve Afganistan üzerinden Pakistan'ın Peşaver Hava Alanı'na gitmiş, oradan Sovyet göklerine tecavüz ederek casusluk yapmıştır. Uçak Sverdlovsk'ta düşürülmüş olsaydı Arkhangelsk ve Murmansk üzerinden Norveç'in Bodø üssü'ne gidecekti...

tantma işaretini bulunup bulunmadığım bilmiyorum. Uçağın her tarafına bakabilmek benim için çok güçtü.

S.— Hiçbir tantma işaretini görmediniz mi? C.— Hayır, uçağı yakın bir mesafeden inceleyememiştim.

Casus uçak U-2'nin pilotu Powers, Moskova'da bu mahkeme de yargılanarak kendisinin ve Amerika'nın suçlarını itiraf etmiştir.

S.— Fakat ben size bu U-2 uçağı hakkında soruyorum? C.— Ben şahsen bu uçak üzerinde hiçbir tantma işaretini görmemiştüm. Fakat bunun dışında görülmüş olduğum uçakların hepsinde tantma işaretleri vardı.

S.— Sanık Powers'in uçmuş olduğu uçağın üzerinde tantma işaretlerinin bulunup bulunmadığının meydana çıkarması iddia makamı için oldukça önemlidir. Niçin uçak üzerinde tantma işaretleri yoktu? C.— Hiçbir işaret bulunmadığına dair kesin birsey söyleyemem.

S.— Fakat daha biraz önce hiçbir tantma işaretini görmediğinizi mahkemeye söylemiş bulunuyorsunuz? C.— Ben herhangi bir tantma işaretini aramamıştım.

S.— Siz aynı zamanda tantma işaretlerinin bulunmamasının, bu uçakların hangi devlete ait olduklarının saklanması amacıyla güttüğünü de söylemiştiniz? C.— Sorunuzu tekrarlar misiniz?

S.— İlk soruşturma esnasında siz, tantma işaretlerinin bulunmamasının bu uçakların hangi devlete ait olduklarının saklanması amacıyla güttüğünü söylemiştiniz. C.— Böyle birsey hatırlamıyorum.

S.— Hatırlamıyor musunuz? Uçak üzerinde hiçbir tantma işaretini bulunmadığını kanıtlamasını bilirkişilere bekliyoruz. Şimdi size Sovyet Rusya hedefine kadar hangi uçuş yolunu izlediğinizi sormak istiyorum? C.— Şu anda uçuşa ait bütün detayları kesin olarak hatırlıyorum. Fakat Peşaver üssünden doğrudan Sovyet Rusya hedefine uçmuştur.

GELECEK HAFTA

CASUSLUK UÇUŞU

Başbakan Demirel,
Cumhurbşakanı
Sunay ve
Genelkurmay
Başkanı Orgeneral
Tural, Sapancı
sahilindeki MOBİL
Moteli'nde verilen
ziyafette

FELAKET YERİNDEKİ

GÜN, felaket dolu bir gece geçen Adapazarı'nın üzerinde henuz işimaya başlamıştı Şehrin ana caddesinde, felaket yerini bir seçim bölgesi haline getiren politikacılar bir aşağı bir yukarı tur atıyorlardı.

Depremde 83 ölü ve 223 yaralı veren, 771 evi kaybeden Adapazarı halkı, ekmek ve su sıkıntısı içinde kıvrıyordu. Bir lokma ekmek bulmak imkansız hale gelmişti. Politika esnafı, "Yaralarınızı muthaka en kısa zamanda saracağınız" diyorlardı.

İşte bu atmosfer içerisinde, saat tam 11.30'da polis otomobilерinin canavar düdükleri arasında Cumhurbşakanı Sunay şehr'e girdi. Felaketzede Adapazarı halkı her gelene olduğu gibi, Sunay'a da ümitle koşuyordu...

Ama, Sunay, beraberinde Genelkurmay Başkanı Orgeneral Tural, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Uran, İkinci Ordu Komutamı Orgeneral Fikret Esen ve diğer komutanları birlikte tüm karargâhına giderek şehr'in yıkı-

lan yerlerini harita üzerinde incelemekle yetindi.

Daha sonra beraberine Başbakan Demirel'i de alarak, otomobilin içinde şehr'in hasara uğrayan sokaklarından seksen kilometre hızla geçti. Yaralıların inlemelerinin sokağa kadar taşıdığı hastane'nin önünde de hiç durmadan otomobiliyle İstanbul yoluna saptı.

Cumhurbşakanı'nın peşinden giden 100 kişilik kafilede kimler yoktu ki... Kasım Gülek'ten Bülent Ecevit'e, Sadettin Bilgiç'ten Faruk Sükan'a kadar uzanan politik bir kervandı bu...

Kervan yol üzerinde birden "Mobil Oil Restoran Saracoğlu" yazılı motelin önünde durdu. Bir koşuşmadır başladı.. Açıkanlar masanın bir köşesine ilişmek için ugrasıyorlardı.

ANT muhabiri, fotoğraf çekmek için makinesini kaldırığı sırada önce bir el uzanarak kolundan tuttu ve iterek "Burada fotoğraf çekemezsin. İstersen yemek ye git..." diye azarladı. ANT muhabiri gazeteci olduğunu anlatmaya çalıştı ama, bu çaba da hiçbir şeyi değiştirmeden. Cumhurbşakanı'nın koruma memuru Nâzım Efendi bir kere "yok" demişti ya, her şey bitmişti.

Sapanca gölünün sahilindeki motelin masalarına üzünen politikacılar, felaketzede vatandaşla-

mn dertlerini çoktan unutmuş, gölde yüzen balıklara ekmek atarak eğlenmeye çalışıyorlardı. Adapazarıların o sıralarda kan ağladığını bilenler için, bu sahne gerçekten yürekler acısıydı.

Biraz sonra masalara servis başlıdı; Dönerli pilavlar, tavuk söğüpler, kuzu firınları, makarna lar, mayonezler, karpuzlar ve soğutulmuş biralar!

Cumhurbşakanı Sunay'ın arabası ve refakatkileri motelin önünde...

DOLUDİZGIN

Yaşar
Kemal

Motelde ziyafet çekildirken Adapazarı'nda gözyası ve hıçkırıklar arasında her an yeni bir cesed çıkartılıyordu, halk ekmeksizlik ve susuzluktan kırvanyordu.

ZİYAFET!

Sunay ve Demirel'in refakatindeki 100 kişilik kafile de MOBİL Moteldeki mükemmel ziyafet sofrasından nasiplerini aldılar...

Adapazarı'nda açlık ve susuzluk hüküm sürerken Mobil'in restoranında kuş sütünden başka her şey vardı...

Koruma memurları, suçluların telâsi içinde, bu manzaranın fotoğraflını çekmemek için seferber olmuşlardı. ANT Muhabiri, buna rağmen, uzaktan fotoğrafları çekmeye muvaffak oldu.

Yemekler yenip pürolar tüttürüldükten sonra kafile aynı tanta-na içinde İstanbul yoluna koyuldu.

Geride 100 kişilik ziyafetin kabarık faturası kalmıştı ve bu fatura, felâketzede Adapazarıların nafakalarından kesilmiş paralarla meydana getirilen Adapazarı İl Özel İdaresi bütçesinden ödenecekti!

SÖYLE düşünüyorum da Urfa'nın köyleri akılma geliyor. Urfa'nın köylüklerinde, Mardin'in köylüklerinde altı saatlik bir uzaklıktan sırında su taşıyan kadınlar görmüştüm. Susuz köyler akılma geliyor. Güney-doğu Anadolu köylüsü kişi göleklere biriktirdiği pis suları itiyle atıyla, sığırıyla birlikte içen. Sapsarı, irin gibi suları olan göleklər akılma geliyor. Yastık yatak bilmeyen, yastık yerine bir kütüge başını koyan, çırçıplak Toros köylükleri geliyor akılma. Yer altındaki binlerce köyü düşünüyorum. Üç bin yıl önce de böyledi bu köyler. Hayvanlarıyla aynı yerde, aynı koşullar altında yaşayan köylükleri düşünüyorum. Işıksız Orta Anadolu'yu düşünüyorum. Köylüler okuma yazma bilmezler.. Bilse bile yüzde beşi altısı bilir. Uyumuş uyanmamış, şu vatan üstünde bizimle birlikte yaşayan, kardeşlerimiz dediğimiz insanları düşünüyorum. Bir lokmaya muhtaç eylediğimiz, elinde avcunda ne varsa aldığımız, derisine kadar, Avrupalı, Amerikalı kapitalistle bir olup soyduğumuz, sömürdüğüümüz, illiklerine kadar sömürdüğüümüz insanları düşünüyorum. Ve insanlığım dan utanyorum. Vatan, diyorlar, bir kulağımdan girip, bir kulağımdan çıkyor. Millet, diyorlar, yaaa, millet ha... Bu yok sul, bu yaralı toprak üstünde.. Ve Türkiye'de oturan burjuvalar.. Konuşuyorlar, gülüşüyorlar, yiyorlar, içiyorlar, milyonları milyonlarını üstüne koyuyorlar. Şu yaralı toprakta, şu yoksulların yoksulu ilkede peri padişahı hayatı yaşıyorlar. Yoksulu daha yoksul, açı daha aç, hastayı daha hasta, perişanı daha perişan ederek Peri Padişahı hayatı yaşıyorlar. Bir de millet var. Yüzyılların onurlu bir milleti.. İşte onun onuruyla oynuyorlar. Peri Padişahı hayatları sürip gitsin diye dünya önde onun onurunu beş parabık ediyorlar. Size bir şey söyleyim mi, Kıbrıs gidecek. Ne evliyayım, ne de kehanetim var. Ama Kıbrıs gidecek.. Tüyü bitmedik yetim hakları, emeklerini kapitalistlere seyduranlar, azıck faydalalar için, ağalarının hatrı için Kıbrıs'ı Yunanlılara vermezler mi sanıyorumuz.. Az bekleyin göreceksiniz.

SU demokrasi oyunu çıkışına halkta birazlık uyanış oldu. Bir düzen oyunu olarak çıktılar demokrasiyi ortaya. Bakıtlar ki iş ciddiye gidiyor, halk uyanıyor, Menderes oyna son vermeye kalktı ve verdi de.. Sonra dünya başına yıkıldı. Şimdi de bakıtları AP iktidarı iş ciddiye biniyor. O da oyun saydığı bu işe son vermek için elinden geleni yapıyor. Ve halk gittikçe uyanıyor. Ve burjuvalar iktidarı gittikçe demokratik düzen paydos diyor. Füllen paydos demiş zaten. Hepimizin, tek mil halk adamlarının peşinde aşıktan aşığa yıldırma polisleri.. Çetin Altan, Aziz Nesin olayı.. Her yazımızdan bir mahkeme.. O da Anayasayı savunan yazılmızdan dolayı.. Telefon dinlemeler, mektup açmalar.. Polis iftiraları, zulüm baskuları, işkenceler.. Soygular, soygular, soygular...

HALKLARIN uyanışının önüne zor geçilir. Halkların hürriyet isteklerinin önüne zor geçilir. İşte Menderes örneği! AP iktidarı demokrasiyi, Anayasayı kaldırmaça doğru doludizgin uçup gidiyor. Gitsin bakalmı. Yolu açık olsun bakalmı. Anayasa güçleri ona nerede dur diyecek bakalmı. Anayasa güçleri, nasa sil, ne zaman onun akını başına getirecek bakalmı.

SÖYLE düşünüyorum da yoksullar, söyle düşünüyorum da on bin yıl öncesini uyanan halkımız akılma düşünüyor. Perişan olmuş, bitmiş, ezilmiş halkımız. Ve bir harabe ülke.. Beri yanda da sofrasında kuş süti bile olan Peri Padişahı hayatı uyanan bir azınlık geliyor akılma. Sonra kahroluyorum, utanıyorum.. Sonra sonra, bu memleketi sevenlerin hepsi, hepsi Çanakkale'de mi, Dumlupınar'da mı kaldı, diyorum.

PAPA PAUL TÜRKİYE'YE Niçin Geldi

1967
100

Katolik ruhani reisinin Türkiye'ye yaptığı ziyaretten bizim kazanacağımız hiç bir şey yoktur, aksine kaybettigimiz çok şeyler vardır

HALÜK TANSUĞ

PAPA, neden Türkiye'ye geldi? Esas maksadı ne idi? Milletlerarası meseleler açısından, Vatikan'ın ve Patrikhanenin bir takım planları mevcut mudur? Bahis konusu ziyaretten, Türkiye, kârî mi yoksa zararlı mı çıkacaktır?

Batı basınına göre, Papa'nın Türkiye'yi ziyaretten kasdi, her seyden önce Patrik Atenagoras'la İstanbul'da gizli görüşmelere girişmektir.

Yoksa Papa, "Türkiye Orta Doğu'da sulh için önemli rol oynayabilir" demesine rağmen birinci planda Türkiye'yi ziyaret niyeti beslememiştir.

Nitekim, Papa, Türkiye başkenti Ankara'ya uğramamıştır. Atatürk'ün mezarı başında, saygı duruşuna geçmemiştir. Türkiye Cumhurbaşkanı'nı, makamında (Ankara'da) ziyaret etmemiştir. İstanbul dışında, yalnız, önemli hristiyan merkezi Efes'i gezmekle yetinmiştir.

Katolik Kilisesi Baştemsilcisi Papa Franci Pol'un Türkiye gezisi, her seyden evvel İstanbul'daki Ortodoks kiliseyi temsilcisi Patrik I. İnci Athenagoras'a şahsen konuşma amacıyla taşımıştır.

Neler görüşüldü?

Peki, iki hristiyan dini lider, "hâlik" İstanbul'da karşılaşıklarında hangi konuşmalar almış olabilirler?

Çok gizli tutulan gündemi bütün televizyonlu TV siralar bilmeye imkân yok. Fakat, son yıllar değişik şekillerde sivil vuruş bilgilere dayanıp, söyleşme bahçesi yürütenler mevcut:

- Amerikadır birbirleriyle mücadele edecek muhtelif hristiyan mezhepleri (Katolik'ler, Ortodoks'lar, Protestanlar, Anglikan'lar, v.s.) arasında birlik kurmak. Böylece Hristiyanlığı diğer dinlere (mesela Müslümanlığa) ve kapitalizmi diğer siyasi akımlara (mesela Sosyalizm'e) karşı güçlendirmek.

geniş gelişmesine karşı pratik tedbirler düşünmek.

Yeni concordat mı?

İkinci Dünya Harbi yıllarında Papa 12. İnci Pius'ın Hitler'le imzaladığı "Concordat"ya benzer bir anlaşmayı, bu sefer Birleşik Amerika ve İsrail ile imzalamak. Faşist Almanya'nın Sovyetler Birliği üzerine saldırtılmasına benzer şekilde, bu sefer Nazi Almanyası yerine Amerika ve İsrail'i aynı maksatlara álet etmek. Hitler'le anlaşma uğruna nasıl Yahudi'ler o zaman 'harcamışlardır' ise, bu sefer Amerika ve İsrail'le anlaşma uğruna Müslüman Arapları 'harcamak'. (Bak: ANT, 25 Nisan 1967, sayfa 13).

İsrail işgaline uğramış Kudüs'deki "mukaddes yerler'i, (belki Batı kuvası Kral Hüseyin yardımıyle) Müslüman Arap'lar elinden alıp milletlerarası bir statüye bağlamak. (Bak: LE MONDE, 19 Temmuz 1967, sayfa 1).

- Kudüs'e verilecek bu milletlerarası statü esaslarını, dünyanın başka taraflarındaki "mukaddes yerler'e uyulamak. Mesela İstanbul Fener Rum Ortodoks Patrikhanesi, Ayasofya Camii, Efes Meryem Ana evi gibi "mukaddes yerler'i de İâik Türkiye Cumhuriyeti kontrolundan çıkartıp milletlerarası bir idareye bağlamak.

- Ankara Hükümetinin (Kıbrıs sebebiyle) Fener Patrikhanesi'ne karşı almayı düşünebileceği kanuni tedbirleri, tüm Hristiyan dünyasının işbirliği ve baskın sayesinde, nötralize etmek...

Acaba, yakın geçmişte sık sık üzerinde durulmuş bütün bu konular, Fener'deki Hristiyan Zirve sirasında hâlikaten ele alındı mı? Alındı ise, Papa ve Patrik, ne sonuca vardılar?

Kuzu postundaki yavru kurt

Hüseyin BAS

SÖMÜRGE imparatorluklarının mazlum hakları fütursuze soydukları, Asya'dan Afrika'ya uzanan zengin hammande kaynaklarını uygarlık adına kıyasına sömürdükleri, kapalı kapular ardında tükelerin kaderlerini tayin edip zenginliklerini paylaştıkları sıralarda sömürü ortaklıklarını arasında bitip tükenmeye pazarlıklar sonunda milyonlarca Filistinli arabin topraklarından sökülp atılması bahasına kan ve ateşle kurulan İsrail (1), Ortadoğu'da emperyalizmin hizmetinde üçüncü kez dünya barışını kundaklamaktan çekinmemiştir.

Emperyalist - Sionist ortaklığının güçlü propaganda olanakları, dünya basının İlân ve krediler yoluyla finanse eden yerel ya da uluslararası kuruluşlardaki etkisi (2) ve ağırlığı sayesinde Sionizm, İsrail'in saldırganlarım «tarif boyunca nice cefalar çekmiş bir irkın seçilmiş topraklardaki varlığım savunması» şeklinde göstermiştir.

Oysa, olaylar, bu uyduruları bittiğiyle yalanlamakta, kuzu postuna büründürülün yavru kurtun bütün kötü niyet ve ard düşüncelerini gözler önüne sermektedir.

İsrail, yurtlarından sökülp atılan bir buçuk milyon Filistinli arabin yükler acısı durumlarının çözümüyle ilgili olarak Birleşmiş Milletler'in aldığı kararların tümünü hice saymış, uluslararası politikada, Güney Afrika'dan Rodezya'ya, Cezayir'den Vietnam'a kadar sürekli bir biçimde irkçı yönetimi, saldırgan sömürge imparatorlukları yanında yer almış, zaman zaman da «maça sifatıyla emperyalizmin saldırılmasına filen katılmıştır.

Siyonizmin Ortadoğu'da emperyalizmin köprübaşılığını ve giderek jandarmahıgına heveslenmesi yeni değidir.

Yahudi devletinin kurucusu Herzl, Birinci Sionist Kongresinden önce ve sonra bir çok kere Sultan Abdülhamid'i, o zaman Osmanlı yönetiminde bulunan Filistin'e yahudiler için smırsız göç hakkı tamamağa ikna etmeye çalışmıştır. Buna karşılık, Yahudi para babaları, Osmanlıların yahanesi güçler nezdindeki borçları temizleyeceklər, uzmanları ise Türk maliyesini yeniden organize ederek Avrupa'nın bağımlılığından kurtacakları. «Eğer Majeste Sultan, Filistin'i bize verirse, Türk maliyesini düzene sokabiliriz. Avrupa'nın orada Asya'ya karşı kaleyi, uygarlığın barbarlığı karşı bir karakolu oluruz.» (3)

Ama daha da ilgi çekici olan, Herzl'in Sultan'a yazdığı mektuptu. 3 Mayıs 1902 tarihli mektupta Herzl, Sultan'a Osmanlı İmparatorluğu'nda, meselâ Kudüs'te Osmanlı öğrencilerinin okuyacakları bir Yahudi Üniversitesi'nin kurulmasını bile teklif etmiştir. Bu üniversite sayesinde gençler Avrupa'ya gitmek gerekliliğini duymayacaklar ve böylece de oradan «devrimci» düşüncelerle geri dönmek tehlikesine maruz kalmayı ezacliardı. (4)

Herzl, böylece bir yandan sultani kendirmeye çırıltırıken öbür yandan da Alman Kayser'e de başvurarak ona Filistin'deki Yahudi kültürünün tabii olarak Cermen kültürü olacağını söyleyordu.

Herzl'in ölümlüyle sionist hareketin başına geçen David Dalson'un bir mektubundan alınan şu cümle sionizmin emperyalizmle olan ilişkisini açıklaması bakanın ilgi çekicidir: «Lord Milner'i, kolonyalizm diye adlandırdığı seyin asında sionizmden başka bir şey olmadığı hususunda ikna etmek için bütün gücümüz seferber ettim.»

Sionist yönetici Herbert Samuel ise naturalarında söyle yazmaktadır: «Böylesce Misir ve Süveyş Kanalı yakınında Britanya'ya bağlı bir yahudi devleti kuracağız.»

Bu konuda Churchill'in düşüncesi de şu: «Hayatta bulundugumuz sırada sadece Filistin'de değil, Şeria nehrinin iki kıyısında da kavrayan bir yahudi devletinin kurulmasına tanık olmak sansımız olursa, imparatorluğun çatılarına tamamen uygun bir olayın gerçekleşeceğini göreceğiz.»

İsrail'in emperyalizmin doğrultusunda yayılma hedeflerini, topraklarını genişletme hıtlarlarını da en yetkilî ağızlarada bulmak mümkün:

«Hükümeti arabalara derhal savaş açması için öğütlerim. Bu kadın rüyanızın gerçekleşmesi için en uygun andır.» (Moshe Sharett - Mapal'de konuşması - 1950) (5)

«Coşkunlukla savaşmamız gereklidir... İstifa ve diplomatik yoluyla İsrail İmparatorluğu kurulacaktır. Bu Nil ile Fırat arasındaki toprakları kapsamaktadır.» (Ben Gourion'ın Yahudi Üniversitesi öğrencilerine söylevi - 1950) (5)

«Hükümeti kurmayı, sadece güneşe yayımlamamızı te-

min etmek için mümkün olan bütün imkanları kullanmak şartıyla kabul ediyorum.» (1952 Mapal toplantılarında söylevinden)

Herut Partisi Lideri Altman'ın söyledikleri de ilgi çekici: «Dünyaya, İsrail'in amacının Irak'taki Süveyş'e giden yeni simurların teessüsüne yönelik bellili bir plan uyarınca bütün dünya yahudilerini Filistin'e göç etmeye teşvik olduğunu içtenlikle ve açıkça anlatmak görevimiz olmalıdır.»

FİLİSTİN ARAPLARI
(Sionizmin kurbanları)

H. Mihiddin'in Le Temps Modernes'deki «İsrail ve Barış» adlı yazısından aldigımız bu parçayı, İsrail'in saldırı örnekleri izliyor. Sionist propagandasının çöklerinin gözünden gizlediği saldırıların sayısı 1949 - 1966 arasında tam 17.856'ya yükselmektedir.

(1) İsrail, 5 Haziran saldırısında büyük rolü olan İrgun teşkilatıyla Filistinli Araplara zulümde Nazileri geride bırakmıştır. Ünlü İngiliz tarihçi Arnold Toynbee, Montreal Mc Gill Üniversitesi'nde verdiği konferansında ve A Study of History adlı eserinde İrgun'un sayısız cinayetlerini Nazilerin yahudilere karşı girişikleri cinayetlerle kıyaslamıştır. Ote yandan Yahudi gazeteci Zuckermann da, İsrail'in araplara karşı sürdürdüğü irkçı ve fasist davranışlarından ve işlediği cinayetlerden söz etmektedir.

(2) Batı basında olduğu gibi bizde de gazete, dergi ve haber kuruluşlarının çoğu, gelirlerinin büyük kısmını (genellikle yüzde 70, İlânlardan temin etmektedir. İlân piyasasını ise yahudiler ellerinde tutmakta, bu sayede gazete ve haber kuruluşlarına kolaylıkla baskı yapmaktadır. Bu kırı işlerini bazen «telefonsla» yürütmeektedirler.

(3) Th. Herzl — Yahudi Devleti, Paris, Lipschutz, 1926, S. 95.

(4) Les Temps Modernes No. 253, Bis 1967, S. 109, Conflit Israélo - Arabe.

(5) Herzl, Filistin'e Kıbrıs'ı da katmak istemiştir. Sionizm, Kıbrıs'ı su içi nedenle gözline kestirmiştir: 1. Türk oturıcılarının karşı koyması yüzünden Filistin'e geçirmek güçü. Bu yüzden Filistin'e yakın yerlere yerleşmeli, ortam uygun olduğu zaman Filistin işgal edilmeliydi.

2. Eski yazıları (Talmud) dayanarak Kıbrıs'ı «Büyük Filistin»e dahil etmek mümkünüdü. Sionist yazar Oscar Rabinoğlu, «Yahudi Kıbrıs» projesinde, sionist akıma ilk katılan din adamı Aron Marcus'a Herzl'in cevabını nakletmektedir. Marcus, Talmud'ta Kıbrıs'ın Filistin'e dahil olduğunu keşfetmiş ve bu keşfini Herzl'e iletmiş, o da bu görüşe katıldığını bildirmiştir.

GELECEK YAZI:
PYRRHUS ZAFERİ

Papa Paul ve Patrik Athenagoras
İstanbul'daki bir ayini beraber
yönetiyorlar.

Tabii, suallere, burada katlı cevaplar vermek henüz mümkün değil... Çünkü Patrikhane duvarları arkasında yapılan gizli görüşmeler, daha tam anlamıyla ve tafsiliatıyla dışarı sizmamıştır.

Fakat elde mevcut bilgileri bir araya toplarsak, geçmişin tecrübelerinden faydalansıksa, Papa'nın Ayasofya'da dua edisini göz önüne getirirsek, Atenagoras'ın "dişarı" ile gizli temaslarını hatırlarsak, şimdiden makul bazı sonuçlar çıkarabiliriz.

Zararlı olacaktır

Bizim kamımız odur ki, Papa'nın İstanbul ve İzmir ziyaretleri, Türkiye'ye hiçbir hayır getiremez. Aksine, sadece "ser" kuvvetlerini bize karşı harekete geçirebilir.

Cünkü, Papa'nın da Atenagoras'ın da zihniyeti malfümdür; asırlardan beri hiç değişimmiş bir genel istikamete doğru yönelme durumundadır. Sömürgeciler ve gericilerle mükadderat birliği, her iki dini lider için bütün meselelerde harem noktası, ikinci tabiat haline gelmiştir.

Mesela, Vietnam'da halk kitlelerine karşı vahşice katliam konusunda istilacı Amerikan ordusuyla yakın işbirliği yapanlar, Katolik kilisesi liderleri ve mensuplarıdır. Yunanistan'da Fasist askeri cunta ile el ele yürüyenler, Ortodoks kilisesi liderleridirler. Geri kalmış ülkelerin kompradorlarını ve ileri ülkelerin emperyalist eğilimlerini destekleyenler, Hristiyan kiliseleri temsilcileridirler.

O halde, genellikle kiliselerin yolu sömürme ve emperyalist kuvvetleri destekleme yolu olduğuna göre, Papa'nın ve Atenagoras'ın planları ergeç Türkiye'nin Atatürkçü politikasıyle çatışacaktır. Eninde sonunda, Fener Hristiyan Zirvesi kararları, Türkiye'ye her açıdan zararlar verecektir.

Eğer daha şimdiden zarar vermeye başlamadı ise...

Nâzim Hikmet son
eşi Vera Hikmet
ile beraber

SON EŞİ VERA HİKMET, NÂZIM'I ANLATIYOR

Nâzim Hikmet, Türkiye dışında bulunduğu sürede hasretiyle yanıp tutuşmuş, günlük konuşmalarında, daima Türkiye'ye kavuşmak özlemini dile getirmiştir.

— VII —

BAZI yazar var, eseri yilice oluyor. Özel hayatına bakıyorsunuz, bir tapu memurununki gibi, silih, sıkın ve mazbut.

Öyle de yazarlar var ki, hastaları da eserleri gibi coşkun, daigali, çalkantılı, firtinalı.

Nâzim'inki ikincilere daha yakın...

Üç yaşında paşa torunuğu eden, on dokuzunda Moskova'da öğrenci olan, yirmiliğünde putları kırmaya kalkan, Türk şirine yeni bir soluk getiren, otuzundan türülü suçlamalarla hükmü giyip hapis yatan, hatta idamı istenen, açık grevi yapan, hayatının son kısmını yurdandan uzakta geçirmek zorunda kalan, ömrü boyunca biraz kolla yayaşık olan, her seferinde de eşsiz benzersiz bir nihal aşıya yaşadığını sanan bu hareketli ve canlı, her anı dolu, kanı sıçratı insan için en güzel özeti galiba dostu Vâ-Nû yaptı:

Nâzim geçti bu dünyadan...

Geçtiği gerçekten belli. Çünkü izleri hep taze.

Ben Nâzim'in ilk, 835 Satır zamanında tamdım. Sonra sahnele alkuşladım. Mehmed Emin'in, Abdülhak Hamit'in koca koza resimlerinin üzerine "İpsal" damgası vurup bir polemik kampanyasını etkili bir mizanaj teknigi ile yürütülmüşü ilgi ile izledim. Sonra mahkumiyetler

başladı. Girdi çatı. Bir gün onu sartında bir gömlek, ellerinde kelepçe, ayagında tabanları hapisane usulü terlik gibi bastırılmış beyaz keten ayakkabılar, iki jandarma ortasında, sokakta yürüken gördüm. Mutlu ya benzer bir hali vardı. Bir ara arkadaşım Naci Sadullah'la Yarım Ay'ı çıktı. Bir ara Zekevi'ye Tan Gazetesi'nde Peyami'nin karşısına Orhan Selim imzası ile fıkralar yazdı. Kadıköy tramvaylarında, vapurda karşılaşmıştık. İşine, maça gider gibi hevesle, hafifçe giderdi. Kısa kollu, ince gömleğinin altından atlet fanilası görünürdü. Moskova öğrenciliği zamanının usulünden, temiz kıvrak ve süssüz, gömlekli kılığı idi bu. Bembeyaz çilli kolları ve yanmamış yüzünde bir çocuğukiller gibi bakan masmavi gözleri vardı.

Kelepçeli iken bilyumesini, halk arasında ise herhangi bir gömlekli oluvermesini biliyor. Bundan zevk aldığı bile iddia edilebilirdi. Bununla birlikte, Nâzimca bir tupesi de yok değildi. Bunun da ona yaramadığı söylenemezdi. Sonraları yaşılığında herhalde bu da kaybolmuş olsa gerektir.

Harbokulu oyunu uzun hapis yılları kovaladı. Bu mahkûmîyet, lejandı büyütürken sahhatını de berbat ediyordu.

Çaktığı gün İrfan Emin, onun

sanatçı yanının güclünü vurgulamak için olsa gerek:

— Saçının telinden ayağının parmağına kadar ilham dolu. Durdurmadan yazıyor, demisti.

Nâzim ise:

— Çıkar ekmezmeye sert ıstı yatacağım, sabaha kadar yıldızlara bakacağım, diyor.

Nâzim şire milliyetçi olarak başlamıştı. Bundan tabii ne olur. İnsan sevgisinin ilkel şekli galiba kendini ve yakınlarını sevmek. Aile, klan, kabile, millet, ümmet sevgisinden sonra insanın yüreği çok yüce ise eğer bütün insanlığı da kapsayan bir yeni ufka açılır. Son aşamaya varamayanları kınayamayız. Ama varan da vatah haini diye damgalayamayız. Güllüng olur.

Nâzim pergelinin bu kadar geniş açılmış bir ozanı, 1954'de Büyük Okyanus'ta patlayan bir hidrojen bombası, birkaç Japon balıkçıyı yaraladığı zaman Nâzim onları kendine Hürriyet Meydanı'nda yurulan Turan Emeksz Kadar yakını bulubiliyor. Dünyanın her köşesindeki bir acı, Evtuçenko'nun bir deyimiyle, onun kalbini kanatabiliyor. Büttün insanlara alabileğine açık böylesine sevgi dolu bir yürek elbet kendi insanlarını da bir başka türli sevecektti.

Nâzim'in hangi şiri Türk ve Türkiye kokmaz ki... 1955'den bu yana, yurd özlemi, gittikçe basıtarak onun şiirlerinin ad-

daima vatan misralarında

HALDUN TANER

ta ana temi haline gelir. Usküdar Cezaevinin görüme yerini bille özlemeye" başlar "İstanbul'dan çıkış, boğazı geçip, odasını dolduran anılar yüzünden" Varna'da onu uykuya tutmaz.

Bir acı fırak, bir kara duman
Bre Şahin aman
Bu nasıl kader

Bir böyle keder
Böylesi gülüm bir bana malum.

Hele Varna, "domatesi, biberi, kalkan tavası ile radyodaki Karadeniz havası" ile onu deli eden şehirdir. Boğaza kalkan vapurları usulce okşar. "Yanar elleri."

"Yüzbin gözle seyreder İstanbul'u, yüzbin yürek gibi çarpar çarpar yaprakları. Bir ceviz oluverir Gülhane parkında. Ne sen bunun farkındasın, ne polis farkında?"

Nâzim'in son eşi bayan Vera:

— Nâzim'in iki hayatı vardı,

bulut okucava

diyor. Hem burada hem orada yaşıyordu.

Nâzim'in Moskova'da evindeyiz. Saat akşamın beşi. Ama hava bulutlu, Loş salonda birbirimizi anca sezebiliyoruz. Bize kapıyi açtığı zaman Bayan Vera'nın maviler giydığını, altın sarısı saçlarına mavi bir rüban geçirdiğini, genç, sahhatlı, çekici ve güzel bir hanım olduğunu farketmiştim. Şimdi bir koltuga iki dirseği ile dayan, ayak ayak üstüne atmış kontr ilimiye profiliğini görüyorum. Kisik ve hüzünlü bir sesle, anılarını, ağrın bir tempoda, ama derili toplu, can alıcı ayrıntıları içinde veriyor:

— Deniz görünce, nehir görünce, su görünce Türkiye'ye özlemi büsbütün artıyordu. Çok seyahat yapıyordu. Çeşitli ülkeleri geziyordu. Bu hasretini dinlemiyordu. Hele bazı akşam saatları hasret ona hastalık gibi çökerdi. Türklerle karşılaşınca, Türkçe konuşunca Nazım'ı görmeliyiniz çocuk gibi olurdu...

Digarda yağmur başlıyor. Demek havadaki siksıntı oymus. Vera Hikmet hâlâ ışık açmıyor. Nazım'ın evi burası öyle mi? Duvarda kilim arıyorum. Seçemiyorum. Her çağrımu yurda kaçıran Nâzim'in son şiirlerinden biri geçiyor akhmdan:

Ağaçları sevemişim meğer
Çırılıçık kayımlar Moskova'da
Perendel klonoda kişi çıkarlar
karşımı alacak gönüllü kibar
Kayımlar Rus sayıyor kavaklıları
Türk sayığınız gibi
İzmir'in kavaklıları
Döküller yaprakları

Barışçı bir savaş romanı...
Arslan Asker Şvak'ın komünistini tammak ister misiniz? Öyleyse okuyun bu kitabı
4 lira

GERÇEK YAYINEVİ
P.K. 655 — İSTANBUL

(Ant Der: 278)

Bize de çakıcı derler
Yar fidan beyüm
Yakarız konakları
Çeşkeler geldi akıma her nedense
Gelinçikler laktüsler fulyalar
İstanbul'da Fulya tarlasında öpüp
tüm Marikayı
Ağzı acı badem kokuyordu
Yaşam on yedi.

Yağmur balkonun taşlarında
hızlandı. Odayı lyice karanlık
bastı artık. Şimdi Bayan Vera
sadece bir kusık ve hoş ses...

— Bütün dünyaya bağıyım.
Ama kendime gelebilmem, kendimi bulabilmem için yılda 3-4 ay Türkiye'de yaşamam lazımdır.

Nâzim ömrü boyunca çok ka-

Ak boynun uzundu yuvarlaklı
Ve kırmızı kahn dudaklarında
keder
Belki değildir de, bana öyle geldi,
kederli olmalarını istedim
günden.

İlk nasıl tanıktığımı, Nâzim'ı
koca olarak hiç akına getirmemiş olduğunu, onu bir büyük ya-
zar olarak, bir mit olarak saygı-
dım, aşkımlı itiraf edince çok şa-
şırıldığımı, o sırada kendisini ev-
li bulunduğu anlatan genç ka-
dına *mihmandarım işik açmanın*
sakineası olup olmadığını soruyor.

Vera Hikmet, yanbaşındaki
abajuru yaktı ve birden sustu:

— Işık olunca utanıyorum, de-
di.

Nâzim Hikmet, (soldan sağa) Starastov, Ekber Babayev ve yakın dostu Dr. Galina ile...

din sevmiş. Hayatını birleştir-
dikleri ise galiba dördü bulu-
yor. En güzel aşk şiirlerini on-
ara yazdı.

Nâzim'in aşkları, kadınlara ol-
an ilişkileri, belki onun biyografiyini yazanları ilgilendirir. Biz bu alanın dışında kalacağız. Vera Hikmet'le nasıl tanıktığımı, nasıl evlendikleri, Moskova'da herkesin bildiği bir konu. Bunu burada egeleyip kimseyi üzmek istemeyiz. Aradaki büyük yaş farkının - 30 - evlilikteki tepkileri de konumuzun dışında...

Nâzim kendisi:

— Sevdigim kadınları deli gibi kışkırdım, demiyor mu? Bu huya yaşlılıkta daha da bastırımasa şansız, Vera'ya yazdı: "Şiirlerinden bir küçük parça, kendi deyişiyle "almişına yakın sevdaya tutulan" ihtiyar ağaç burukluğunu gizliyemiyor:

Uçuyorum karlı Ukranya ovala-
rını
Yillardır bu ilk hava yolculüğüm
sensiz.
Elini azadım yerden kesilirken
Alışkanlık
Yere inerken de arayaecağım
Dün geee bavulumu hazırlıyor-
dum

Omuşularım kederli idi
Belki değildirler de bana öyle
geldi, kederli olmalarını iste-
digimden
Bu sabah kar aydınlığı ile uyandı
Moskova uykuda idi. Sen uykuya
daydin.
Sağlarmı saman sarısı kirpiklerin
mavi

ler onu hep övdüler, yüceltiler.
Hiç tenkit etmediler. Bundan ut-
tanıyordu. Şair olarak göklere
çakarılırken kimse onun in-
san yanı ile ilgilenmediğinden
yakımıyordu. "Biz seninle o ka-
dar dostuz ki, sen bana yüksek
bir insan diye değil, sade Nâzim
olarak bakıyorsun, kalbimin içi-
ni biliyorsun" diyordu.

Galiba Vera Hikmet'in sena-
ristlik ettiğini söylemeye unut-
tum.

— Mesleğimde bana çok şey
öğretti, diyor. Çok usta bir dra-
maturgtu. Onun dramaturjisi üz-
erine bir kitap yazıyorum. Benimle meslek dışında da çok ug-
raştı. Hocalık etti. Beni yepye-
ni şeyle açtı. Bir bakma ya-
rattı.

— Dalgındı gokluk... Şarkı mı
dediniz? Hayır, hiç müzikal bir
kulağı yoktu. Topu topu bir iki
marsı, bir de İki üç operet şar-
kısını biliyordu. Kahve fahna ba-
kardı. Ölümünden altı ay önce
bütün hayatını, sevdigi kadın-
ları hatırlamaya başladı. Hümör-
rü sık sık değişiyordu. Konuş-
mada, elbisede, duruşta, sigara
laçeste bile hep Türk ruhunu ar-
yordu.

— Sık sık kendini tenkit de-
der olmuştu. "Az çalışıyorum.
Sana karşı yeteri kadar sorumlu
değilim. Akını kaçırmış, aşık
bir öğrenci hayatı yaşıyorum"
diyordu.

Nâzim, çok sevdigi gazeteci
dostu Pierre Courtate'in ölü-
münde çok üzülmüş. Onun için
yazdığı şiir Humanite'de 17 Ni-
san 1963'de çıkmış.

Vera'ya:

— Pierre'in ölümü benim de
ölümlümdür, denmiş... İki hafta
sonra da kendi ölmüş.

Ceketinin cebinden çıktıgı söy-
lenen son şiri de yine Vera'ya:

Gel dedin bana
Kal dedin bana
Gül dedin bana
Öl dedin bana
Geldim
Kaldım
Güldüm
Öldüm

Nâzim'in evinde, Nâzim'in e-
şiyile çok konuştu. Saatlerce.
Nâzim'in sair yanından çok insan
yani hakkında:

— Nasıl çalışırdı, diye soruyo-
rum.

— Çabuk ve kolay. Bir fikir,
bir konu, onda anlatma yoluyla
doğuyordu. Anlatmada da tepli-
ye bakıyordu. Bir piyesi bir dra-
maturga, bir gazeteciye, bir öğre-
nciye, aşıya, şoföre anlatıyor,
en çok şeförlü teplikine bakı-
yordu. Bir de, Türkler bunu na-
sil anlar, bunu hep hesaba ta-
tiyordu.

Gece lyice bastırdı. Köşkü ev-
lerin pencereleri aydınlandı. Bu-
rası da açık mavi koltuklarla
döşeli, modern bir oturma odası.
Mavi taş yüzüklü eli ile Ba-
ra Vera bize fondan ikram ediyor.

— Şiirlerini yazdıktan sonra,
beğendin mi, diye sorardı. Be-
ğenmeyince, "Haklım, aceleye
geli herhalde" derdi. Tenkitçi-

NOT : Azerbaycan not-
ları, bu raporajın resimle-
ri halen Aziz Nesin'in ba-
vullarıyla polis nezaretin-
de olduğundan şimdilik er-
telenmiştir.

BOĞAZİÇİ MEHTAPLARI

Büyük edebiyatımız Abdül-
hak Sinasi Hisar'ın bir sü-
perhisiz en güzel, en orijinal se-
ri olan Boğaziçi Mehtapları
adlı büyük kitabı, Varlık Ya-
yinevinin Bütün Eserleri se-
ri içinde 6 Lira fiyatla ya-
yınlanmıştır. Uzun zamandır
aranan bu kitabı yazarın öteki
eserleri izleyecektir.

(Ant Der: 279)

Dünyayı değiştiren sosyalist
mücadelenin yüz yıllık tarihi

SOVYETLER BİRLİĞİNDE SOSYALİZMİN KURULUŞU

Fadeyef - Cermenksi - Golikov
10 Lira
PAYEL YAYINEVİ
P.K. 889 - İSTANBUL
(Ant Der: 275)

Yeni Ajans: 5955/5959/274

İMECE DERGİSİ

Yurt içi yurt dışında büyük yankı uyandıran derginin 76. me-
saisi çıktı.

Bu sayıda: Ceyhun Atıf Kansu, Aziz Nesin, Nebi Dadaloğlu,
Doç. Dr. Osman N. Koçtürk, Halil Aytekin, Arif Gezen, Kemal B.
Çukurkavaklı, M. Hâdi İlbas, Ahmet Köklögiller, Mehmet Gazer ve
daha bir çok güclü imzalar...

Yıllık abone: 12.50 TL.
P.K. 373 - Ankara

(Ant Der: 276)

REKLÂMINIZI
GAZETE VE DERGİLERLE
DEĞERLENDİRİNİ

VURT İÇİ VE VURT DISI REKLÂMLARINI İÇİN
HİZMETİNİZDEDİR

Genel MÜDÜRLÜK
Cağaloğlu, Türkocag, Caddesi No: 8
Model: 1 İstanbul

Tel: 27 66 00 - 27 66 01
Telex adresi: BASINKURUMU

Basın: 19918/273

BASIN DİYOR KI

Papa, sağcılara ikiye böldü!

PAPA 6. Paul'ün Türkiye'yi ziyareti basında çeşitli şekillerde yorumlandı. Bazı gazeteler, meşleyi ekonomik yönden ele alarak seyahatin turizmi geliştirdi ve Türkiye'ye büyük imkânlar sağlayacağını belirtirken, mukaddesatçı basın, Türkiye'nin yeni bir haçlı seferi ile karşı karşıya bulunduğuunu bildirerek hükümetin Papa'nın gelişine izin vermesini giddetle protesto etti.

Bugün Gazetesi'nde Mehmet Sevket Eyyi, Papa'yı su yazuyla karşıyor: «Yıl: 1967... Hristiyanlık Lehine ve müslümanlık alehine bir dolap daha döndür. Seyahatin gayesi ortodoksuluk katolikliğin birleşmesi... Bu birlik tahakkuk ederse, başta Türkiye olmak üzere bütün İslam Alemi, hristiyanlar tarafından kuskaç altına alınmış olacaktır. Papa'nın bu gelişin bize müslümanları yüzüne vurulmuş bir tokat, alımıza ortasına kondurulmuş bir tükürük gibidir.»

Tercüman'da Kadircan Kafış da aynı görüşü savunuyordu: «Bunlar Hazreti Isa'yı temsil ettikleri iddiasındadır. Halbuki Hazreti Isa, bütün peygamberler gibi müslümandır. Papa'nın ihtişamını, Athenagoras'ın da hem ihtişamını, hem de Cum Patrilhanesinin Makarios gibi papazlar eliyle işlediği cinayetleri bilen Hazreti Isa'nın ruhu ikisini de reddetmiştir. Athenagoras'ın maksadı, Türkiye'ye karşı hristiyan devletlerin birliğini sağlamaktır. Buna baze hristiyan çevreleri, "sekizinci haçlı seferinin hazırlıkları" demektedirler.»

Papa'nın gelişine başından beri en şiddetli reaksiyon gösteren Yeni İstanbul Gazetesi'nde Nizamettin Nazif Tepedelenlioğlu, «Papa 6. nez Paul, seyahatinin sadece dini bir mahiyeti olduğunu söyledi. Acaba seyahatine silyasi bir mahiyet atfedilmesini isteseydi ne yapardı? Ne türlü bir başka tavır takırdı? Buzat Türkiye'de bir Papa gibi değil, adeta bir imparator gibi ko-

Bilmem nerede dört yıkık duvari kalmış eski bir manastırın lâhyası. Geç Papa, geç geç. Biz bu memleketin hiçbir yerinde bir dala hristiyan kalabalık kurdurmayız.» diyor.

HOCA VERİR TALKINI...

Olgun müslüman şan, şeref, ün, mevki, makam, servet, unvan gibi şeyleme idlip olmaz. Hizmetinin meyvesini dünyada devşirmek istemez. Allah için sahmete ve külfete katlanır, kullardan ücret ve mükafat beklemez.

MEHMET SEVKET EYYİ
(Bugün - 25.7.1967)

Davamızın gazetesi olan BUGÜN'ü desteklemek maksadıyla aşağıdaki hususlarda kıymetli alâka ve himmetlerinizi bekliyoruz.

1 — Gazetemizi tanıtmak maksadıyla her gün bayilerden iki adet BUGÜN alınız.

2 — Maddi durumu müsait olanlar parasını kendisi ödüyerek bir köy imamını abone kaydettirsinler. (Köy adresleri bizden temin edilebilir.)

MEHMET SEVKET EYYİ
(Bugün - 27.7.1967)

nuşmuştur. Altıncı Paulos bizden neler istemiyor? Onbeş asır önce konsili yapmış şehirlerden pay... Tek hristiyan bulunmayan illerimizde ruhani bölge...

Hemen bütün sağcı gazeteler, dar bir dini görüşle Papa'nın gelişine karşı çıkarırken bir başka mukaddesatçı yazar, N. Mustafa Polat, Bâbiâlide Sabah Ga-

Dindar olanların günü ne?

Ne zaman müslümanlara karşı bir karakol olmuş, ne zaman küfür ve îihad taraftarları gizli planlar hazırlayıp inan - Kur'an bayraklarını imha etmek istemiş; işte o zaman toprak gazaba gelmiş, zelzele bu şeytanı planları alt üst etmek üzere bilîlî ictibâta baslamıştır... Büyük felâketler hep mütecaviz dinsizlere karşı bir ildî ihtar, bir şamardır.

N. MUSTAFA POLAT
(Sabah - 25.7.1967)

Her yer beşik gibi sallanıyordu... Enkaz altında kalanların çığlıkları birbirine karışık yüzbinlerce ağızdan bir tek kelime çıktı: "Lâ Ilâhe Illallah"

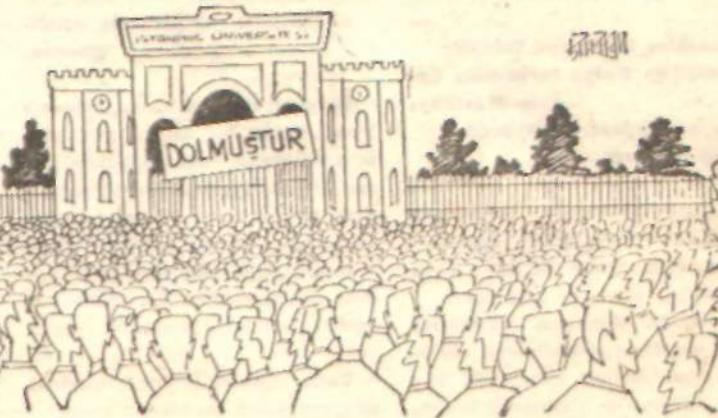
ORHAN DELİORMAN
(Sabah - 26.7.1967)

haftanın karikatürü

Demirel: Türk gençliğini bölmeye kimseyin hakkı yoktur!

Burhan (Pardon Dergisi)

Ayağımıza kadar gelmiş olan büyük turizm imkânından mahrum kalmakla Türkiye çok şey kaybeder.

Zafer Gazetesi'nde Firuzan Tekil de, «Papa Altıncı Paul'ün Türkiye'ye gelmesi, bütün dünyanın gözlerini yurdumuzu çevirmiştir. Muhterem misafirin Türkiye'ye teşrifî neticesinde, Türkiye, hem batı dünyasında daha iyi tanınacak, hem Türkiye'ye yakınık artacak, hem de Türkiye'nin ekonomik bünyesi, çok büyük ölçüde turizm akını ile bir sağlık yoluna girecektir.» diyor.

Ortadoğu olaylarından sonra, bu meselede de iktidar yarlısı basın kendi içinde çeliğmeye düşmüştü. Ve dikkat çekicidir ki, Ortadoğu savaşında siyonizmi tutan basın, bu defa da katolik kilisesinin savunucusu kesiliyor. Çünkü siyonizm de, katolik kilisesi de emperyalizmin hizmetindeydi, bizim emperyalizm dalkavuklarının da onları savunması gerekiyordu.

Mukaddesatçı basına gelince, hâlihâ Orta Çağ'a özgü bir hilâl salıp çekişmesinin sunularını aşarak Papa'nın ziyaretinin aradındaki emperyalist oyunu göremiyordu, bu yüzden de komik durumlara düşüyordu.

HEYKEL VÜCUTLU DEMİREL!

İki geceyi uykusuz geçiren Demirel, deprem merkezinde hâlihâ devam eden sallantılar üzerinde dolaylıyor. Yıkkılan yerlere gidiyor. Enkaz altında kalanların kurtarılmasına çalışıyor.

O heykel vücutuyle meşakkatlere herkesin fazla dayanıklıdır.

ORHAN SEYFİ ORHON
(Son Havadis - 26.7.1967)